VII. évfolyam, 10. szám

1951. március 8.

Ludas Matyi

70 fillér

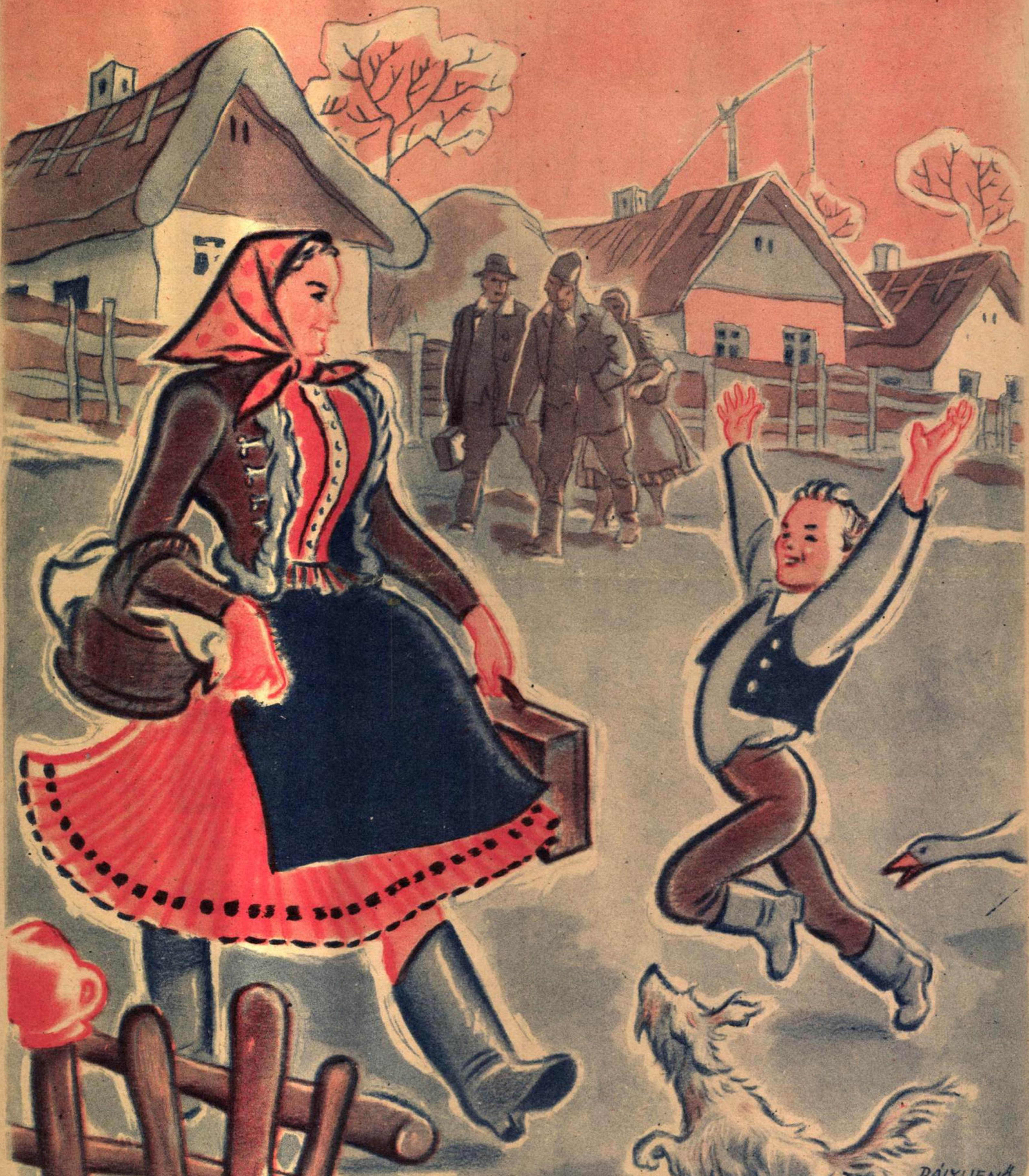

A kongresszusi küldött hazatér

— Mit üzen édesapánk Pestről?
— Azt üzeni, hogy öt év alatt tizenegy milliárdot kap a mezőgazdaság!
— Dehiszen ezt Rákosi elvtárs mondta!
— Igen. Ő mindnyájunk édesapja!

MÁRCIUS 8.: NEMZETKÖZI NŐNAP

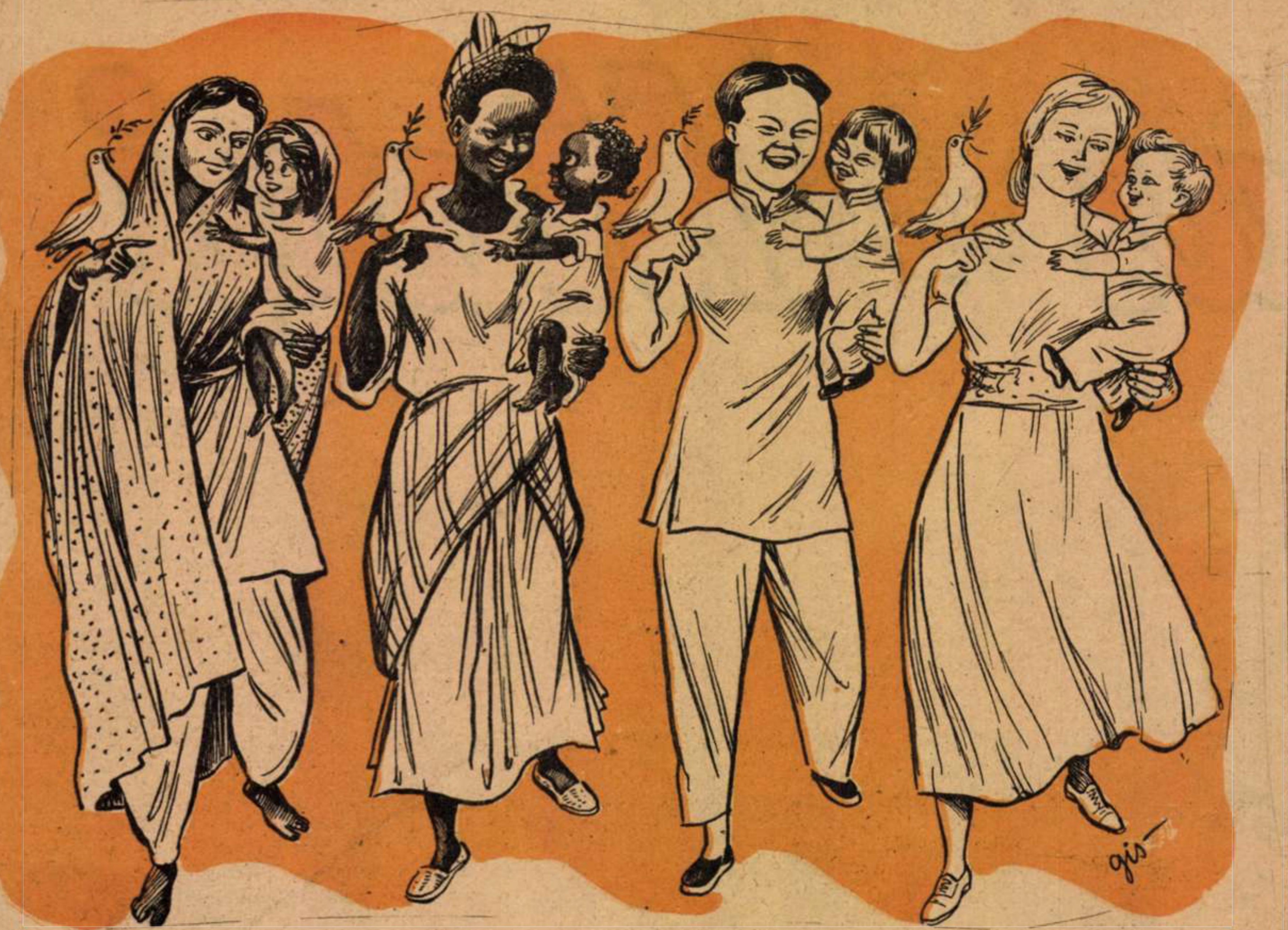

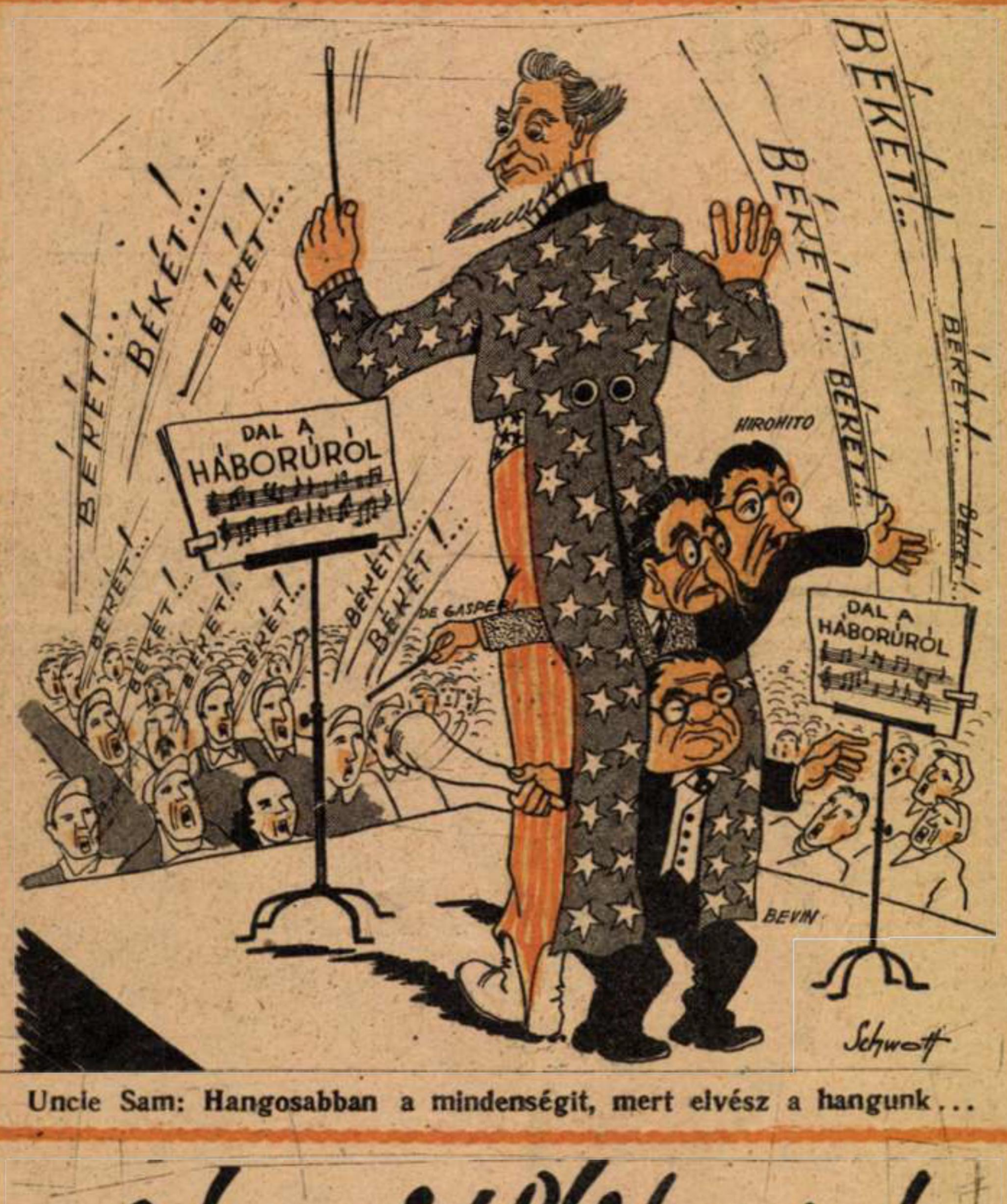
BÉKÉT!...
BÉKÉT!...
BÉKÉT!...
BÉKÉT!...
BÉKÉT!...
BÉKÉT!...
DAL A HÁBORÚRÓL
HIROHITO
DE GASPERI
BEVIN
Schwott

Uncle Sam: Hangosabban a mindenségit, mert elvész a hangunk...

Már megint Párisban van!

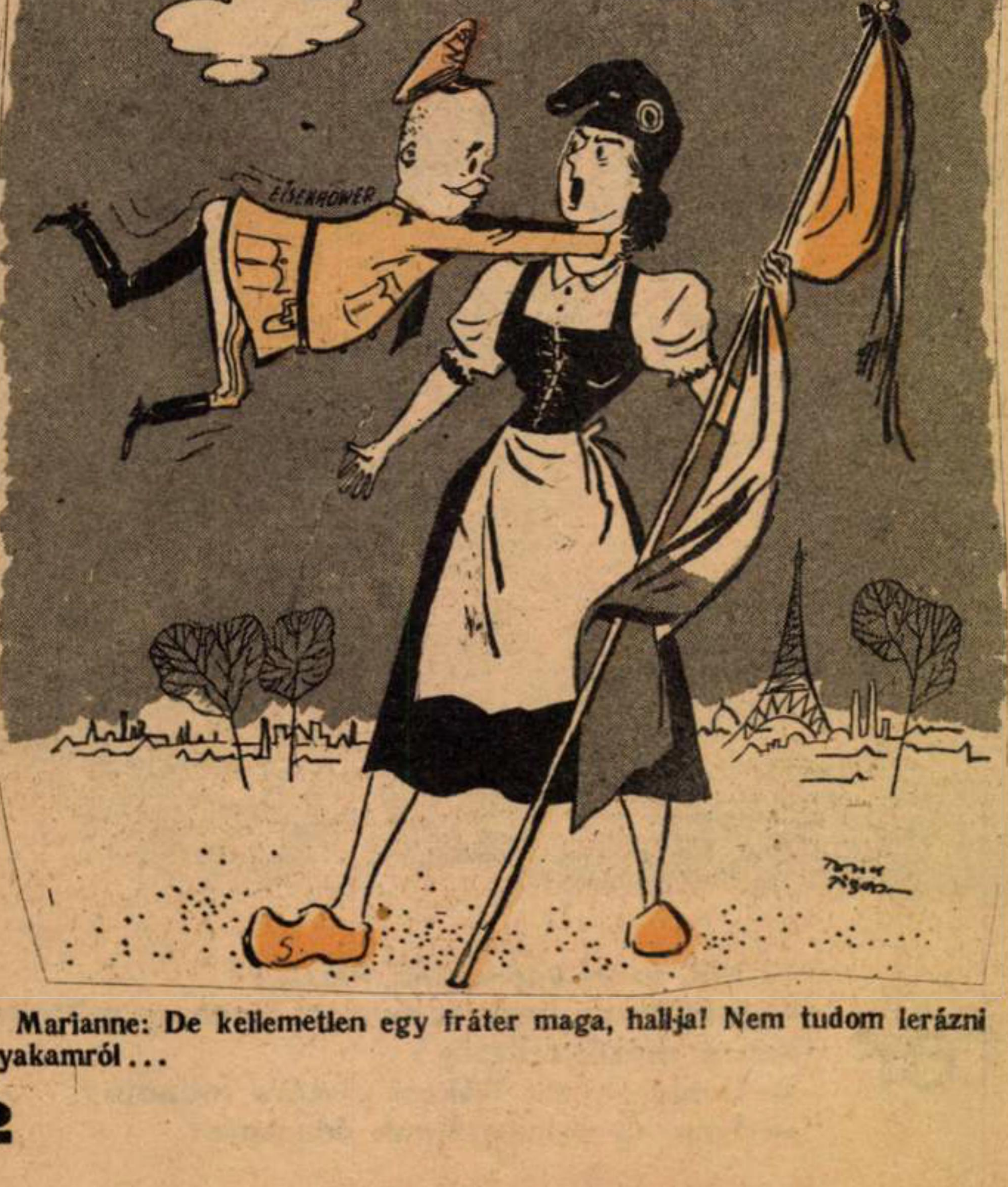

Marianne: De kellemetlen egy fráter maga, hallja! Nem tudom lerázni a nyakamról...

Hajrá Csiszti!

Ez a címben jelzett Csiszti én vagyok, a Pista, vagyis becézve Csiszti. Sovány, nyápic gyerek vagyok, nem sok mindent lehet kinézni belőlem s tavaly szabadultam, mint esztergályos. Vagyis drehus vagyok, de nem a javából, ezt többen állítják s nem nagyon kellemes az ilyesmit hallani. Dolgozok, dolgozok különben, de semmi látszat, tiszta egyhelybentopogás az életem. Egyszer odajön hozzám a Pali bácsi, vén róka kisujjában a szakma, de különben nem nagyon bírom. Aszongya: Te Pista fiam, rossz a munkamódszered. Na figyelj csak ide. Ördögöt rossz, gondoltam, ismerem én is a dörgést, s majdnem azt mondtam: menj a fenébe öreg úr, van nekem elég bajom nélküled is. Azért hagytam, hadd daloljon az öreg, hadd beszéljen ha így tetszik neki, bár én magamtól szoktam a dolgokra rájönni. Mikor elment, csak a régimódra dolgoztam. Valahogy nem állt rá a fogam arra a módszerre, amiről az öreg trécselt. Dolgozok, hajtom, keverem, hajszolom a gépet, de csak magammal tolok ki, leégés minden vonalon. Nem ment. 70 százalék, 80 százalék. Borzasztó halál volt és csak úgy kíváncsiságból megpróbáltam az öreg receptjét. Kicsit idegen volt az orvosság, de bevettem s így dolgoztam estig. Volt valami emelkedés. Odajön estefelé a tata és aszongya: Na...? Hát, mondom, megy, megy, de ez még nem az igazi. Na, aszongya és újból odaáll a géphez, én így csinálom és mutat még néhány fogást. Figyeltem közben, nincs-e valami fölény a hangjában, mert akkor, bár tisztelem a kort, elküldtem volna valahová. Hiába, nem bírom a túlokos embereket. De nem. Az öreg bajsza alatt csendesen somolygott, s úgy beszélt, hogy meg lehetett hallgatni. Okosan beszélt, marhaságmentesen és nem lehetett rávágni, hogy hé öreg, maga akar engem tanítani? Mondom aztán az öregnek, nem volna jó rövidebbre fogni a kést? Rámnéz a papa, látom, töpreng és aszongya: Mondasz valamit, látod, erre nem is gondoltam, ha mondtam valamit, meg is csinálom, gondoltam, s másnap rákezdtem úgy igazában. Hajrá Csiszti, biztattam magam ha a fociban bírtad, a gép se babráljon ki veled. Hajrá Csiszti, susogtam magamban, s minden fölvágás nélkül mondom, ment a munka. Eltelik egy nap, két nap, egy hét, három hét, 110 százalék!... 200 százalék! S egyszer... egyszer kifut a forma: bumm! 250 százalék!

250 százalék, ez érdekelt, este megyek a dicsőségtábla előtt s látom a táblán a nevem: Tóth István 250 százalék. Megyek s fölnézek, de teszem mintha nem érdekelne. Makogom, dadogom, csak úgy magamnak, Tóth István 250 százalék, Tóth István 250 százalék, ez én vagyok, kétségkívül, tévedés kizárva. A szakik néznek, én meg játszok nekik, fölényes vagyok, mintha mindig kétszázötven százalékot teljesítettem volna, mintha nem izgatna. Pedig izgat. Már az ajtónál vagyok, mintha elfelejtettem volna, újból visszamegyek a tábla felé. Érzem a turpisságot, de nem tudom megállni, hogy mégegyszer el ne olvassam. Sunyin fölpislantok s olvasom és olvasom, hogy szinte belefárad a szemem és a szám. Aztán elosonok, mint a tolvaj, mint valami tettenért. És rohanok haza és repülök és bele szeretném kiabálni az emberek fülébe, a kalauznak, aki a jegyet adja, a perecárusnak, aki a perecet árulja, a rendőrnek, aki fölír, mert kótyagosan mentem át az úton, hogy emberek, mit szóltok hozzá? 250 százalék! Ülök a villamoson, kislány velem szemben, úgy érzem, mintha mosolyogna, sejtené, hogy én vagyok a Tóth Pista 250 százalék. Nem, nem valószínű. Mindegy, kihúzom magam s nem tudok másra gondolni, én vagyok a Tóth Pista, én vagyok a 250 százalék, és én vagyok a hajrá Csiszti. Hazaérek, már a kapuban kiáltom, boldogan, mint egy kölyök, anya, anya, a mai napon először (de nem utoljára, gondolom közben) 250 százalékot teljesítettem!

Nagy S. József.

A világtengereken úszó szovjet hajókon, ha személyzetük nem kisebb 25 embernél, választói körzeteket alapítottak és a szovjet-választásokat megtartották.

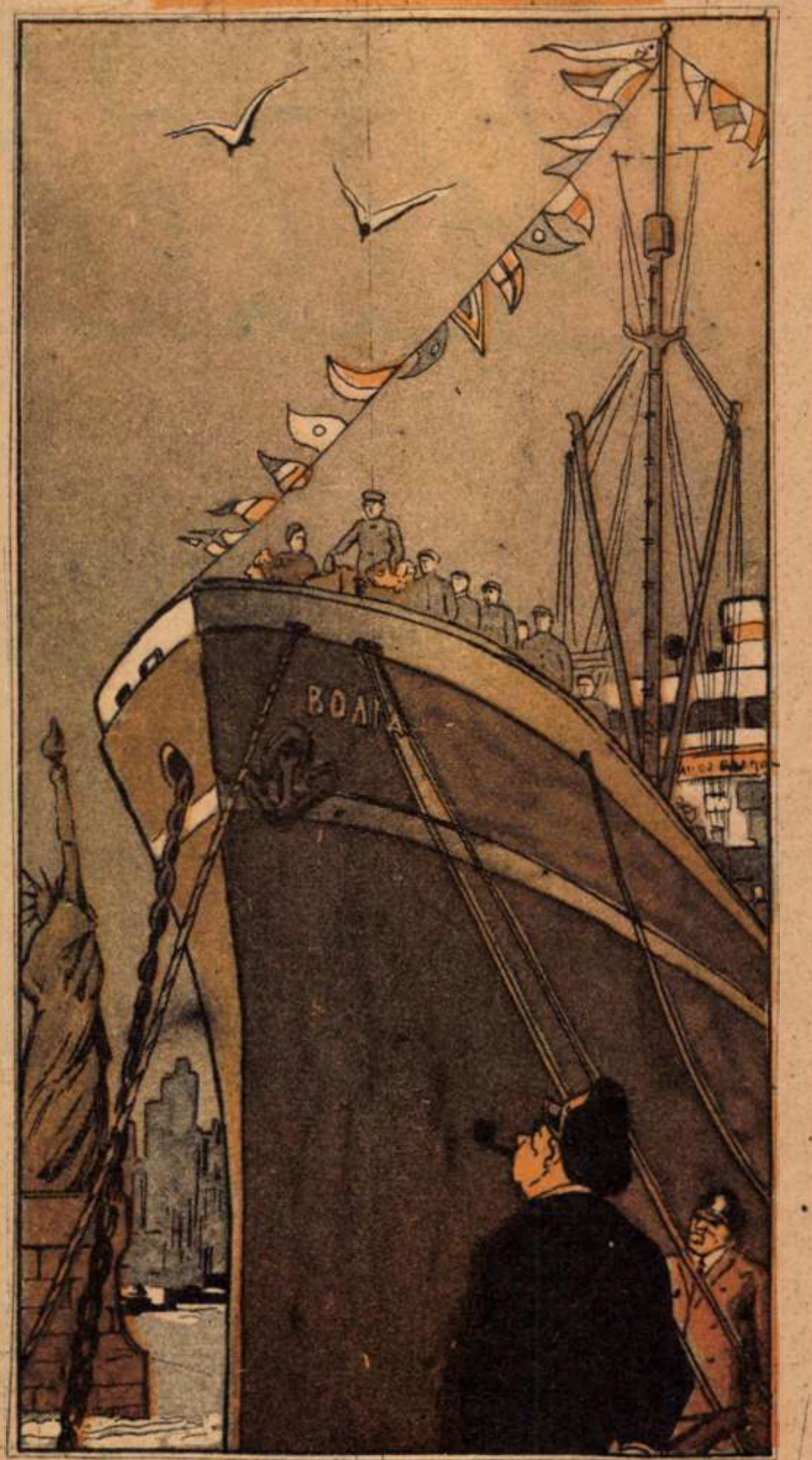

Végre egy szabad választás Amerikában!

(Krokodil, Moszkva)

ÁRUK és ÁRAK

Angliában... **...és a Szovjetunióban.**

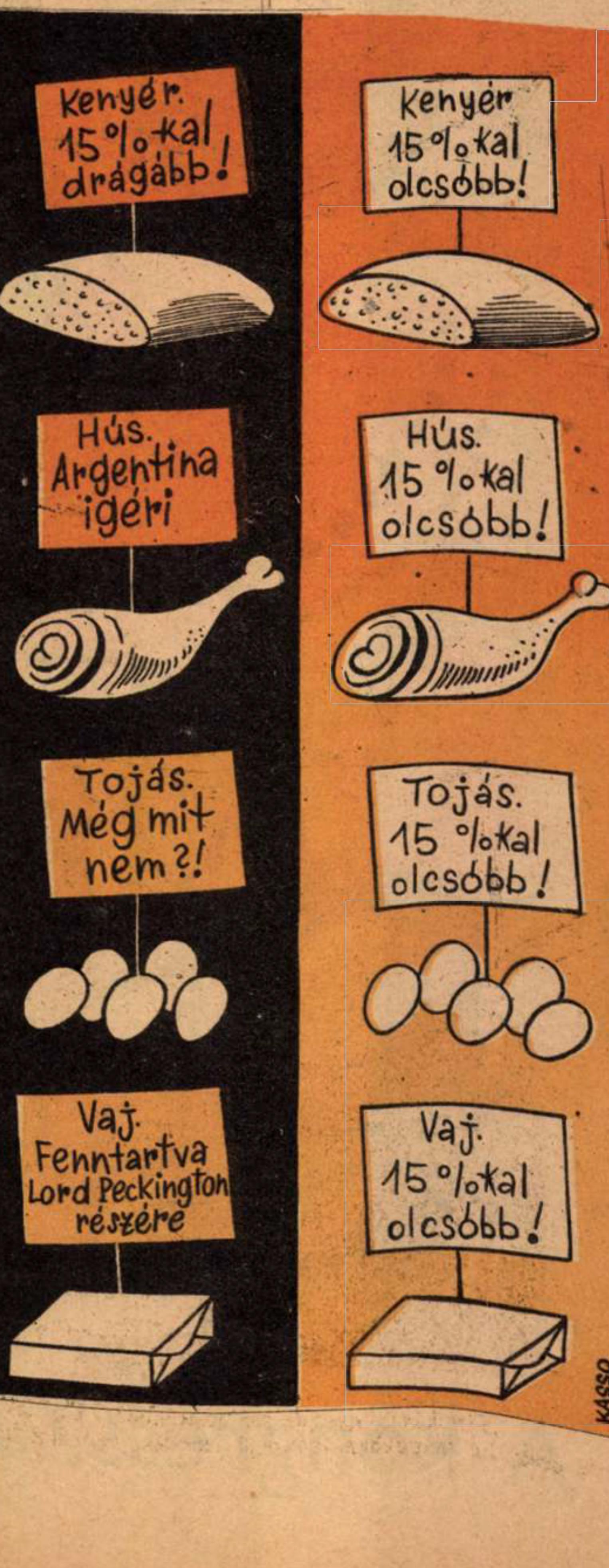
Kenyér. 15%-kal drágább!
Kenyér 15%-kal olcsóbb!
Hús. Argentina ígéri
Hús. 15%-kal olcsóbb!
Tojás. Még mit nem?!
Tojás. 15%-kal olcsóbb!
Vaj. Fenntartva Lord Peckington részére
Vaj. 15%-kal olcsóbb!
KASSO

RECEPTEK

Gyilasz boldogan újságolja Titónak:

— Megegyeztem az amerikaiakkal!

— Nagyszerű! — örvendezik Tító. — Mi az eredmény?

— Hát először is kapunk tőlük tojásport — mondja Gyilasz.

Titonak felderül az arca:

— Tojáspor? Az jó rántottának!

Gyilasz folytatja:

— Aztán kapunk babot . . .

Titónak felcsillan a szeme:

— Bab? Az jó lesz gesztenyepürének!

Gyilasz tovább mondja:

— Végül kapunk tőlük szárított halat!

Tito megcsörrenti a kitüntetéseit:

— Szárított hal? Az jó háromfogásos munkásebédnek!

Gyilasz mosolyog:

— Ezért a sokmindenért csak egyet kérnek azok a derék amerikaiak. Azt, hogy álljon rendelkezésükre Jugoszlávia minden természeti kincse és a jugoszláv nép . . .

Tito bólint:

— Jugoszláv nép? Az jó ágyútölteléknek . . .

Tizenhat gépen dolgozik Makár Jánosné, a Magyar Pamutipar szövőnője

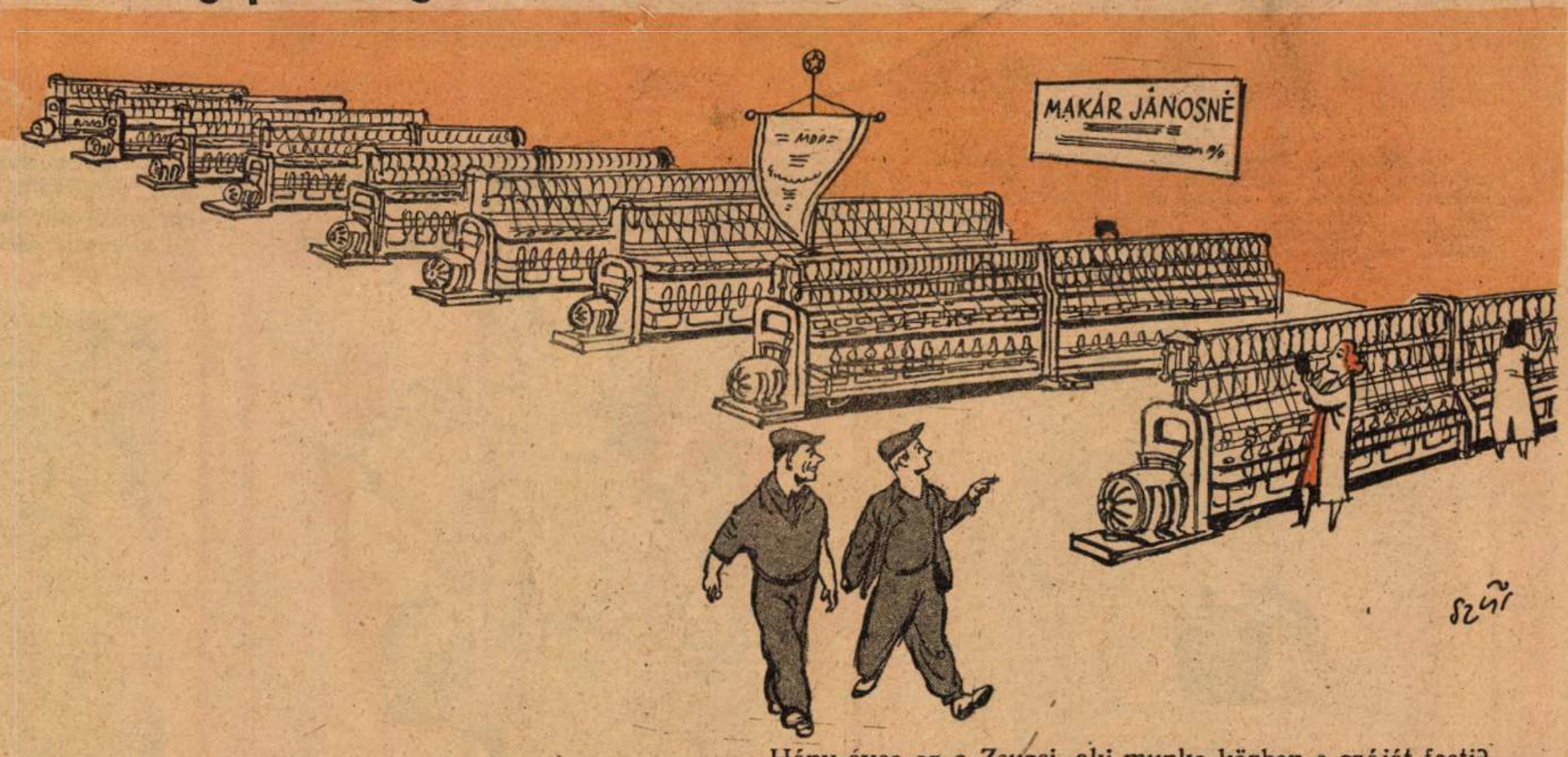

— Hány éves ez a Zsuzsi, aki munka közben a száját festi?
— Tizenhat gépen aluli . . .

A rémhírterjesztés rekordja

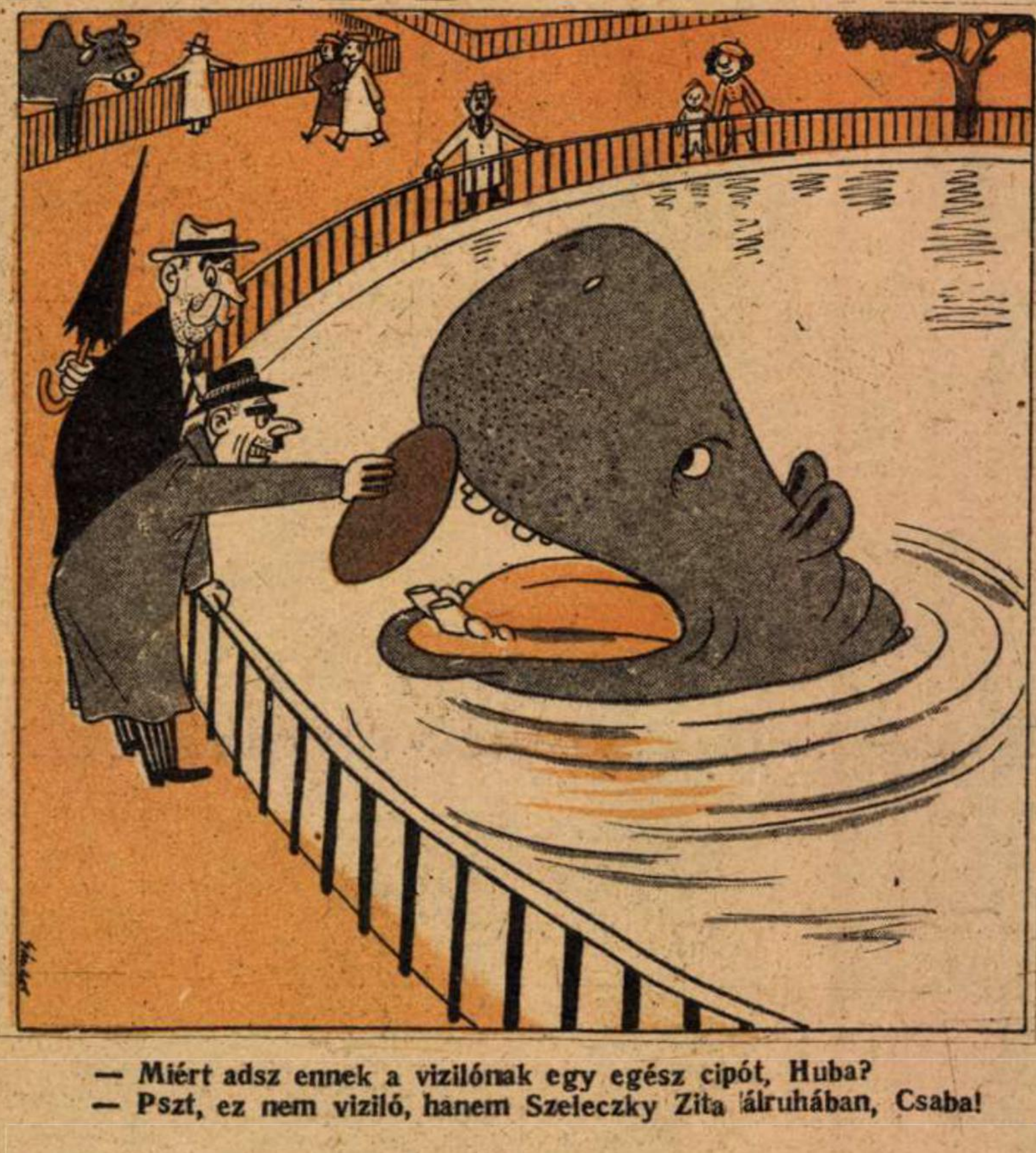

— Miért adsz ennek a vizilónak egy egész cipót, Huba?
— Pszt, ez nem viziló, hanem Szeleczky Zita álruhában, Csaba!

Párisban

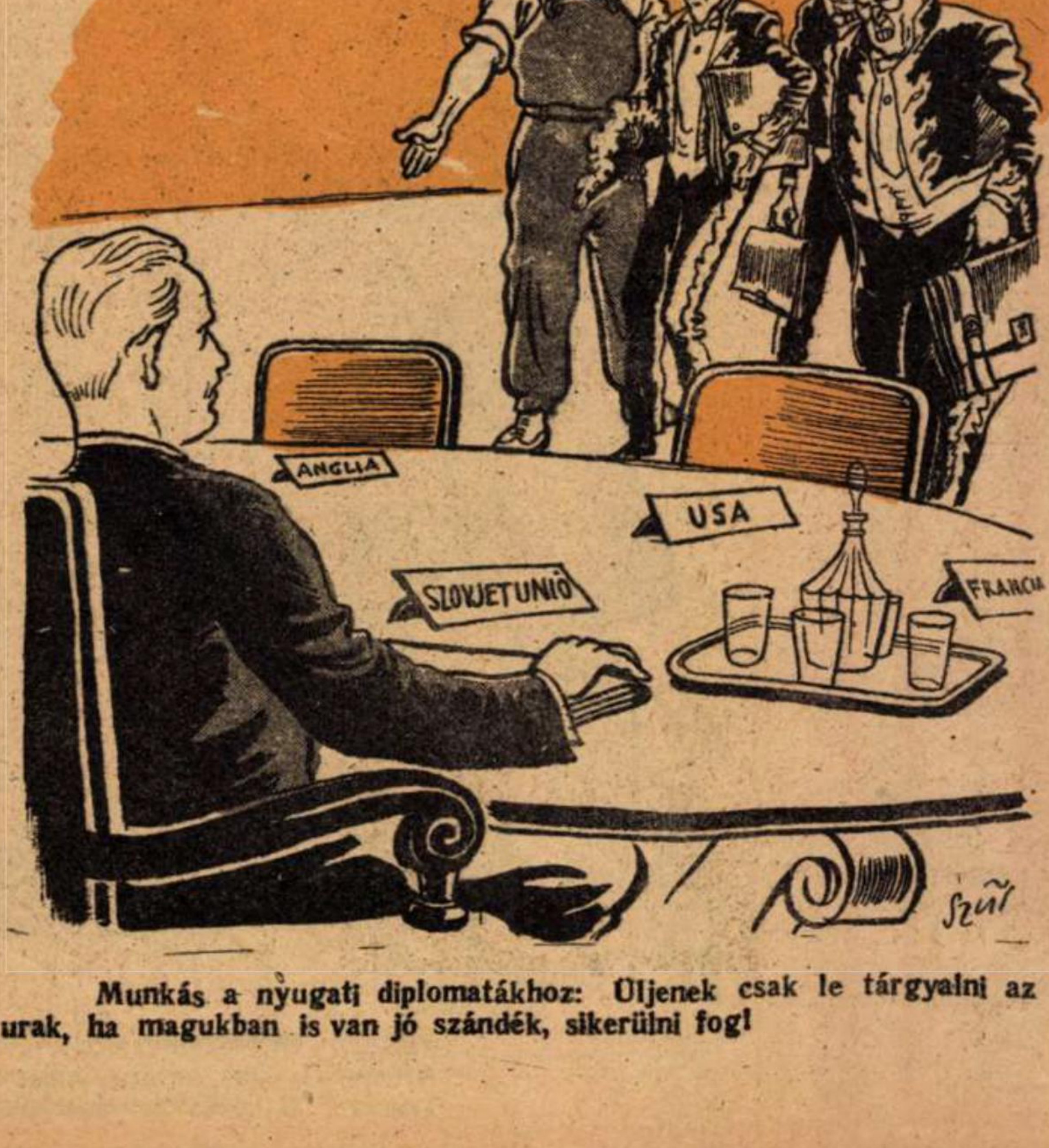

Munkás a nyugati diplomatákhoz: Üljenek csak le tárgyalni az urak, ha magukban is van jó szándék, sikerülni fog!

Kormányelnök kerestetik

(Kutyakomédia 1 felvonásban)

Szín: Vincent Auriol francia köztársasági elnök palotájának nagy tárgyalóterme. A tárgyalás már egy órája folyik.

Auriol: Hát pedig uraim, valakinek mégis csak el kell vállalnia a kormányalakítást. Ez az izé... ez a Franciaország nem lehet meg kormány nélkül. Sok nehéz időt éltünk át, volt úgy, hogy nem volt kenyér, de azért kormány mindig volt. Önök hazafiak, tudhatják, hogy a haza kormány nélkül olyan, mint az izé hogyishívják nélkül... (Elalszik.)

Pleven: Az elnök úr izzó hazaszeretete megtalálta a megfelelő szavakat. Én megbuktam és a legfőbb államügyészhez vádat nyujtottak be ellenem hazaárulás címén. Én hónapokig nem lehetek miniszterelnök.

Auriol (felébred): Pedig valamit tenni kell. A haza sorsa veszélyben forog. Ma fenn voltam az Astoriában Eisenhower tábornok úrnál. Amikor megtudta, hogy még mindig nincs kormányunk, a fejemhez vágta a sámfáját. Nézzék meg uraim, mekkora gumó nőtt a fejemen. (Mind megtapogatják.)

Queuille: Sajnos, Pleven kollégánk megbukott, de nekem van egy ötletem. Legyen a miniszterelnök Pleven.

Pleven: Miért mindig én? Legyen Queuille, ő már úgyis régen volt.

Queuille: Én most nem lehetek. Holnap üzleti ügyben Londonba utazom. Szóltatok volna két nappal hamarabb. Legyen Moch.

Moch: Hogyisne. Amikor hadügyminiszter lettem, megígértétek nekem, hogy rövidesen háború lesz. Engem többé nem fogtok felültetni.

Auriol: (felébred) Még mindig nincs kormány? Hát ez már igazán izé... Legyen Bidault, Mollet vagy Poincaré... Nem mindegy? Ugyis csak pár hétről van szó.

Pleven: Könnyen beszél az elnök úr. Miért nem alakít egyszer ön kormányt.

Auriol: Én nem lehetek miniszterelnök. Én szenilis vagyok, az orvosok is mondták...

Mollet: Éljen De Gaulle! (Általános éljenzés).

De Gaulle: (elhárítja az ünneplést) Ugyan uraim, az én időm még nem érkezett el. Ne legyenek olyan mohók. Ellenben indítványozom, hogy kérdezzük meg a nyugatnémet kormány jelenlévő megbizottját, a mi kedves régi barátunkat, Schacht urat, mi az ő véleménye a válságról.

Schacht: A franciák még mindig túl sokat esznek. Tegnap láttam egy soffőrt, aki egymásután két pár virslit megevett. Ez abszurdum! Amikor én Hitler pénzügyminisztere voltam... Pardon. (Kínos csend.)

Auriol: (felébred) Döntsünk uraim, mert szegény hazánk nem bírja már sokáig miniszterelnök nélkül. (Asít.)

Schacht: (belenéz az elnök szájába) Milyen pompás aranyfogai vannak, elnök úr. És még azt mondják, hogy Franciaországnak nincsenek rejtett tartalékai.

Auriol: (megborzong) Az izét berekesztem. Uraim, énekeljük el a Yankee-doodleet. (Mind felállnak és énekelnek, kivéve Schachtot, aki megbűvölten nézi Auriol aranyfogait.)

Gádor Béla.

Mi ujság otthon?

(A Dunapentelén jól dolgozó munkások eredményét kihirdetik szülőfalujukban.)

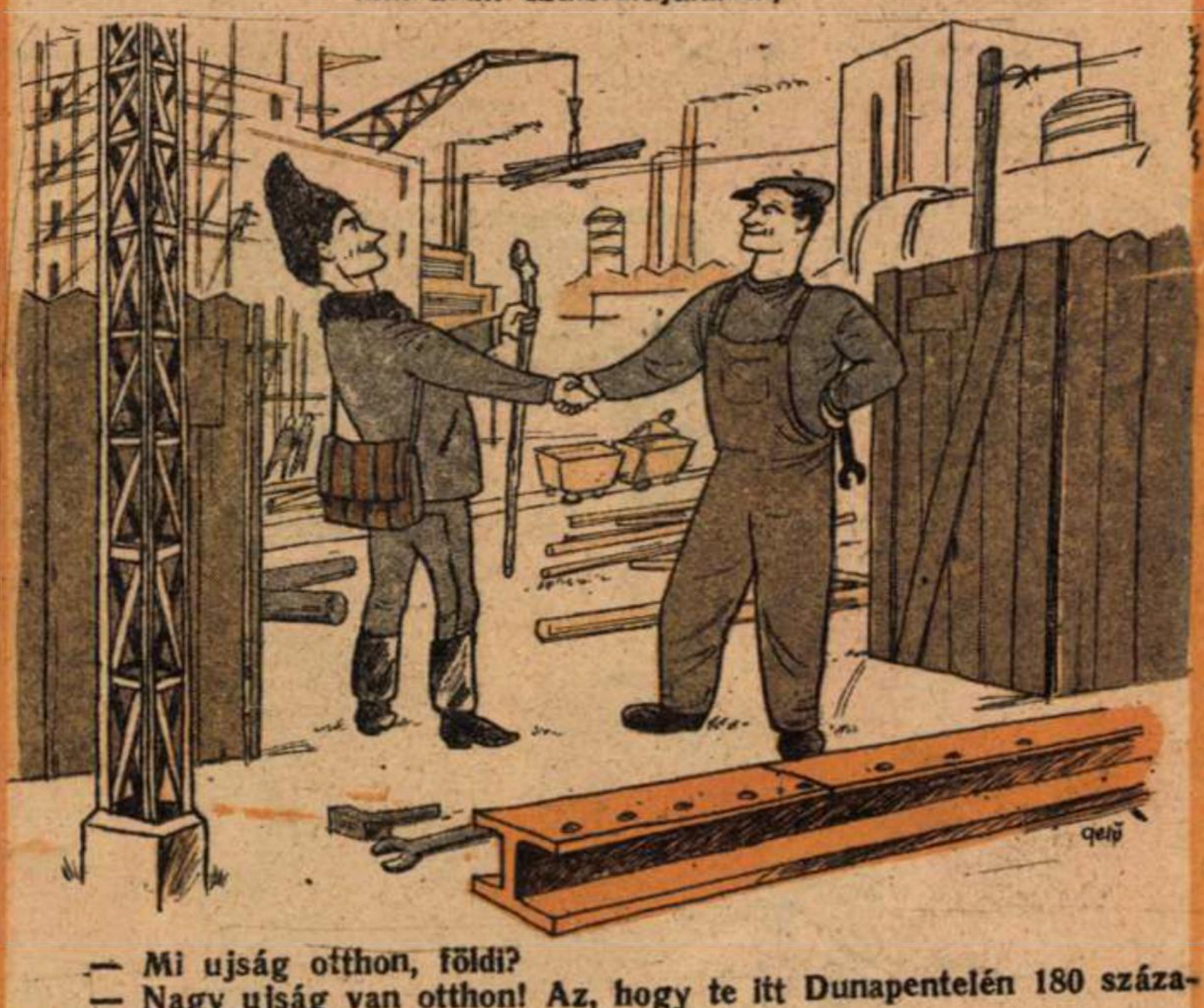

— Mi ujság otthon, földi?
— Nagy ujság van otthon! Az, hogy te itt Dunapentelén 180 százalékot teljesítettél!

A tribünön

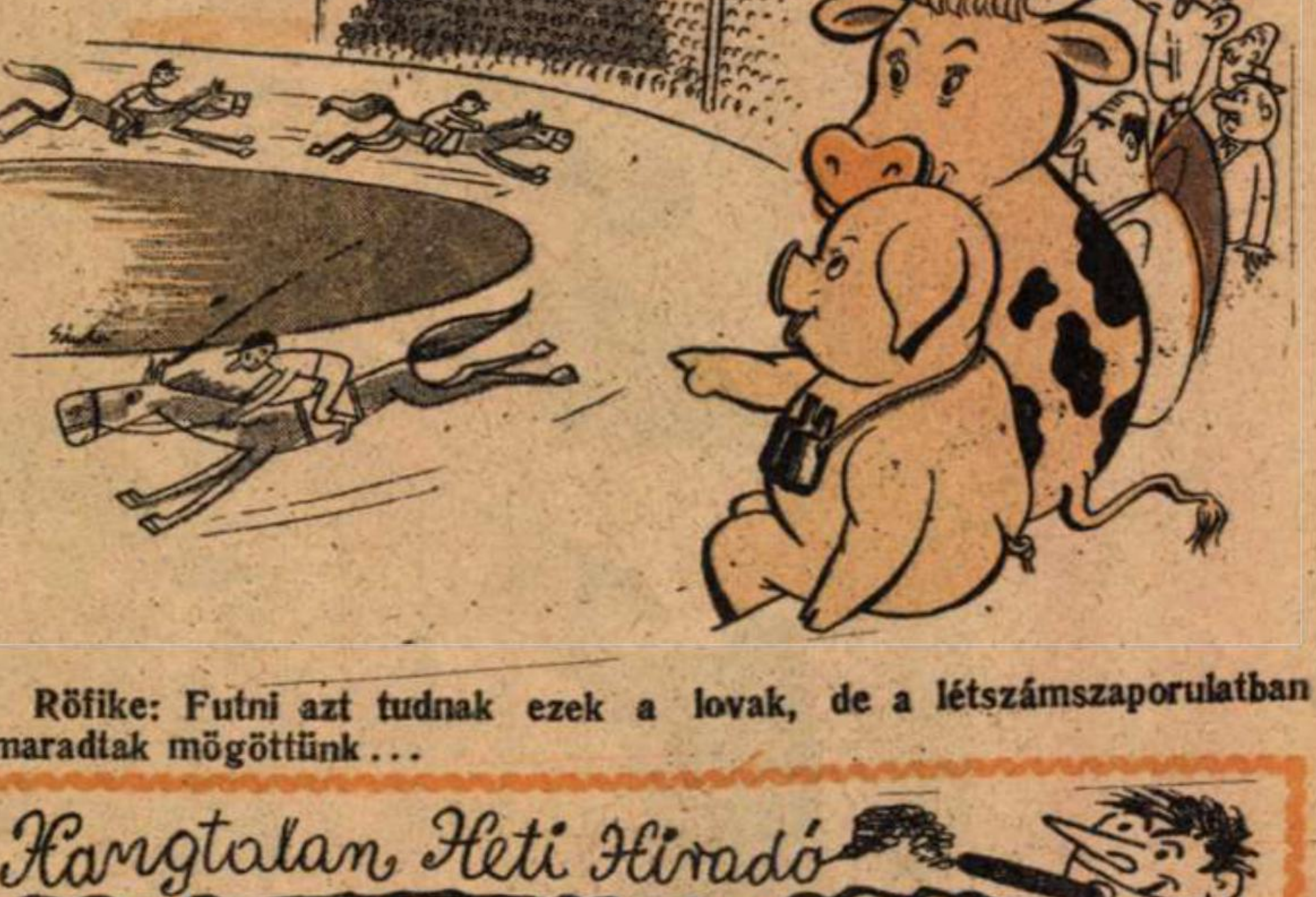

Röfike: Futni azt tudnak ezek a lovak, de a létszámszaporulatban lemaradtak mögöttünk . . .

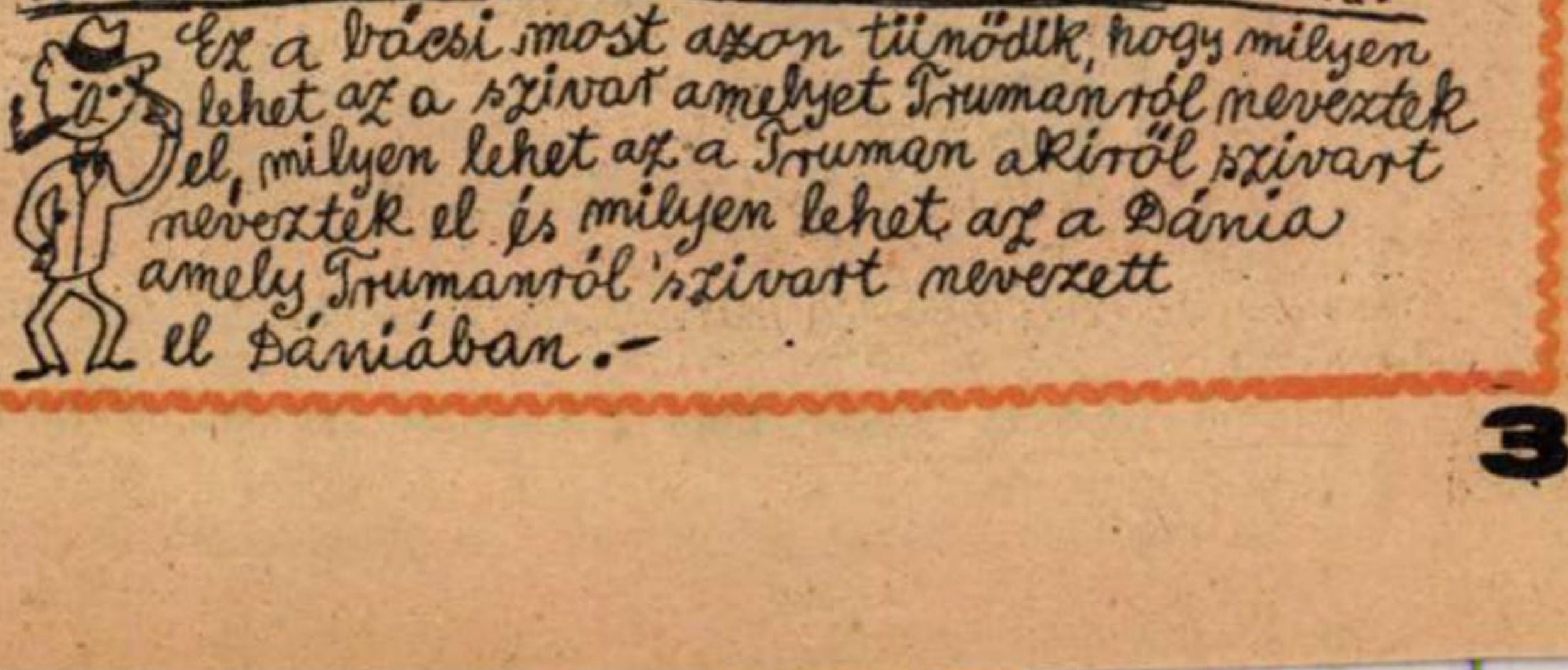

Hangtalan Heti Híradó

Trumanról szivart neveztek el Dániában.

Ez a bácsi most azon tünődik, hogy milyen lehet az a szivar amelyet Trumanról neveztek el, milyen lehet az a Truman akiről szivart neveztek el és milyen lehet az a Dánia amely Trumanról 'szivart nevezett el Dániában.-

A KONGRESSZUSON ELHANGZOTT...

„Szakadatlanul vegyük igénybe a bírálat és önbírálat fegyverét."

RÁKOSI MÁTYÁS

... miközben Truman csak úgy ontja az olyan szavakat, mint „jog, eszmény, istenhit, béke, az emberi méltóság, az emberi élet tiszteletbentartása, hit az igazságban és szabadságban", azalatt MacArthur vérgőzös hordái térdig gázolnak a koreai anyák, nők, gyermekek, aggastyánok vérében.

RÁKOSI MÁTYÁS

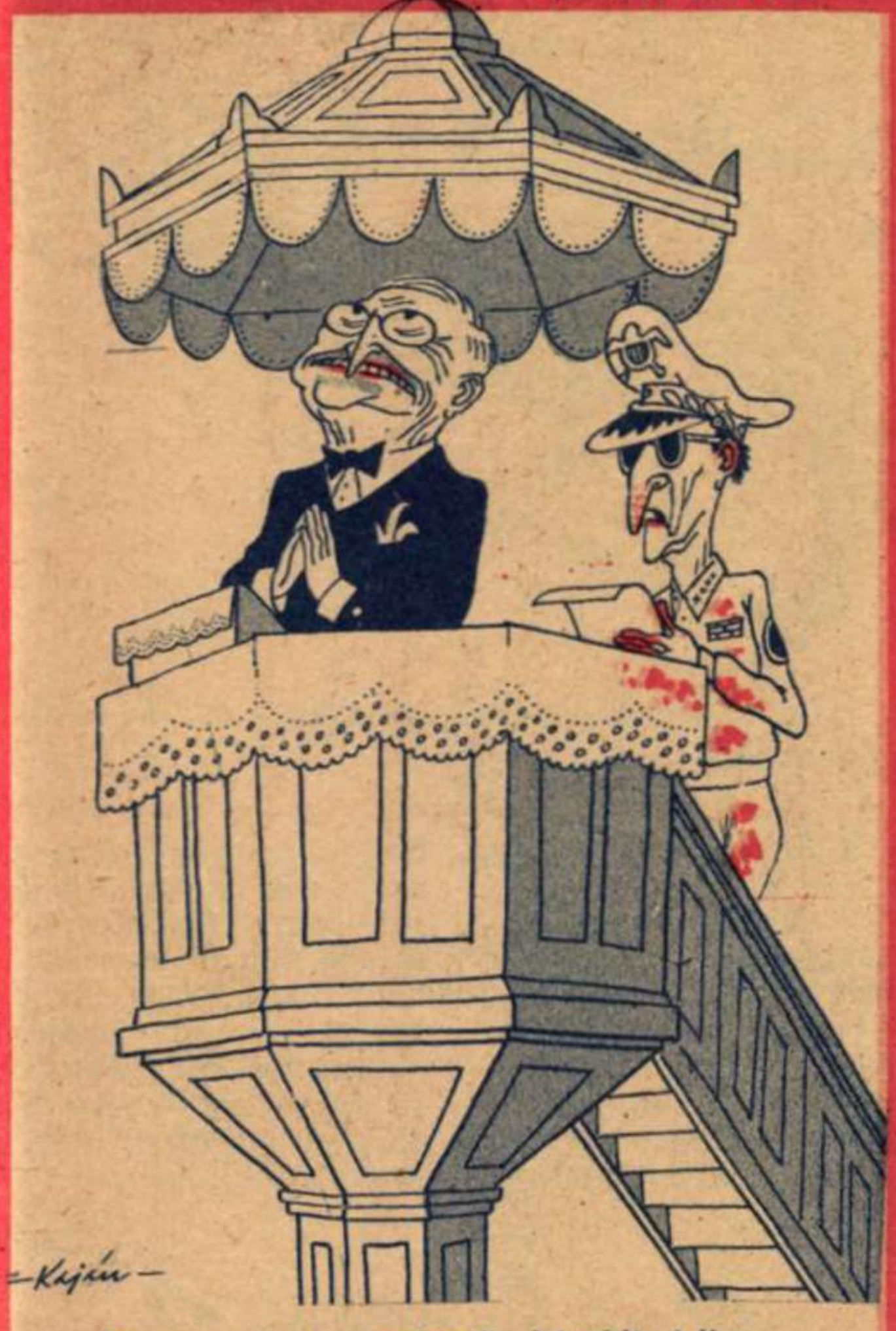

Truman: Jog, eszmények, istenhit, béke ...
MacArthur: Ma ötezer békés koreait gyilkoltunk le!
Truman: ... Amen!

Népünk, államunk komoly áldozatokat hoz munkás- és parasztfiataljaink iskoláztatására. Aki nem érti meg, hogy a tanulás: munka a haza érdekében, az nem méltó ezekre az áldozatokra.

RÉVAI JÓZSEF

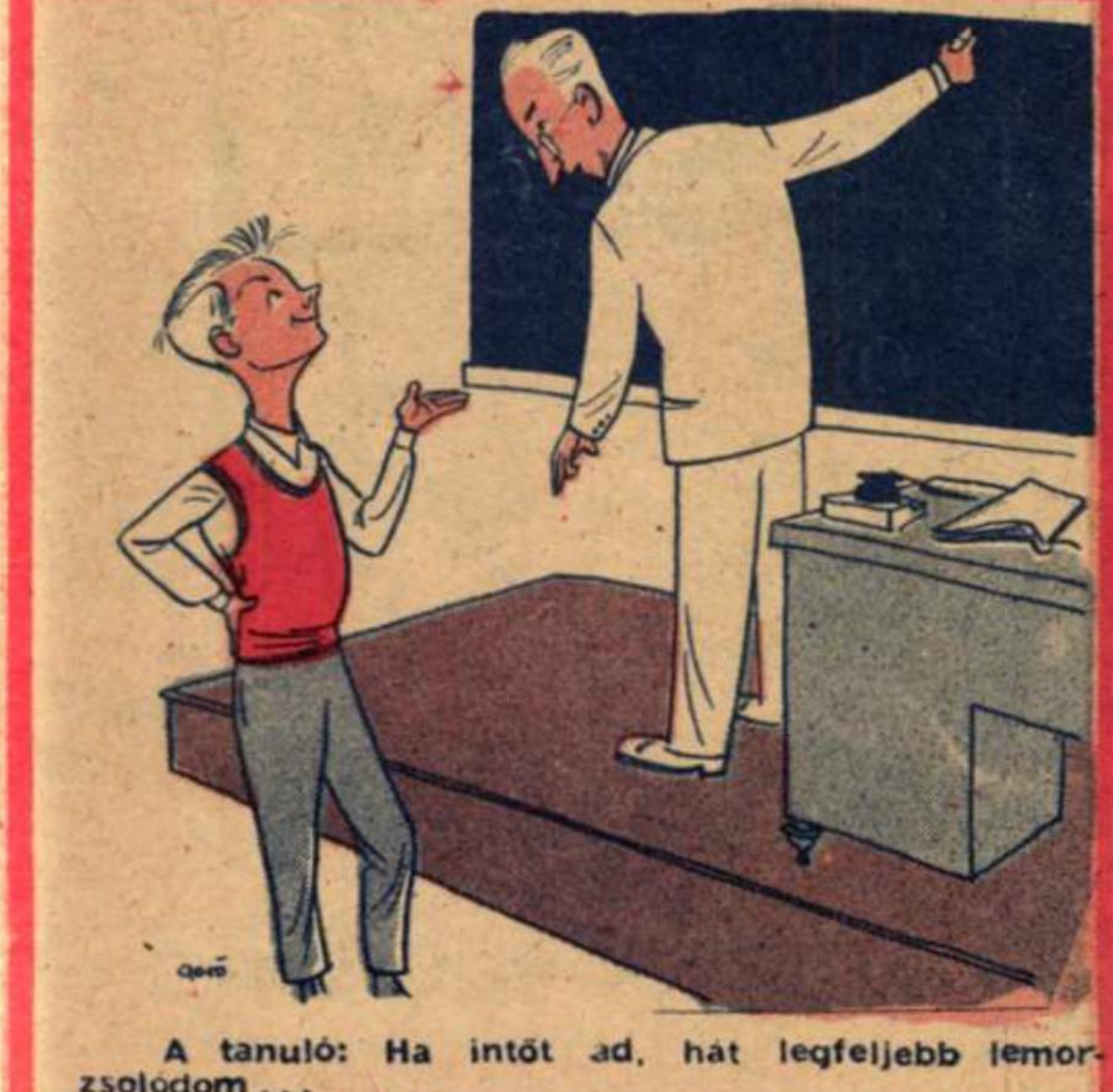

A tanuló: Ha intőt ad, hát legfeljebb lemorzsolódom ...

Egyes korlátolt bürokraták ... tudósainkat, egyetemi tanárainkat végnélküli ülésezésekre kényszerítik, alapfokú szemináriumok és Szabad Nép olvasókörök látogatását várják el tőlük.

RÉVAI JÓZSEF

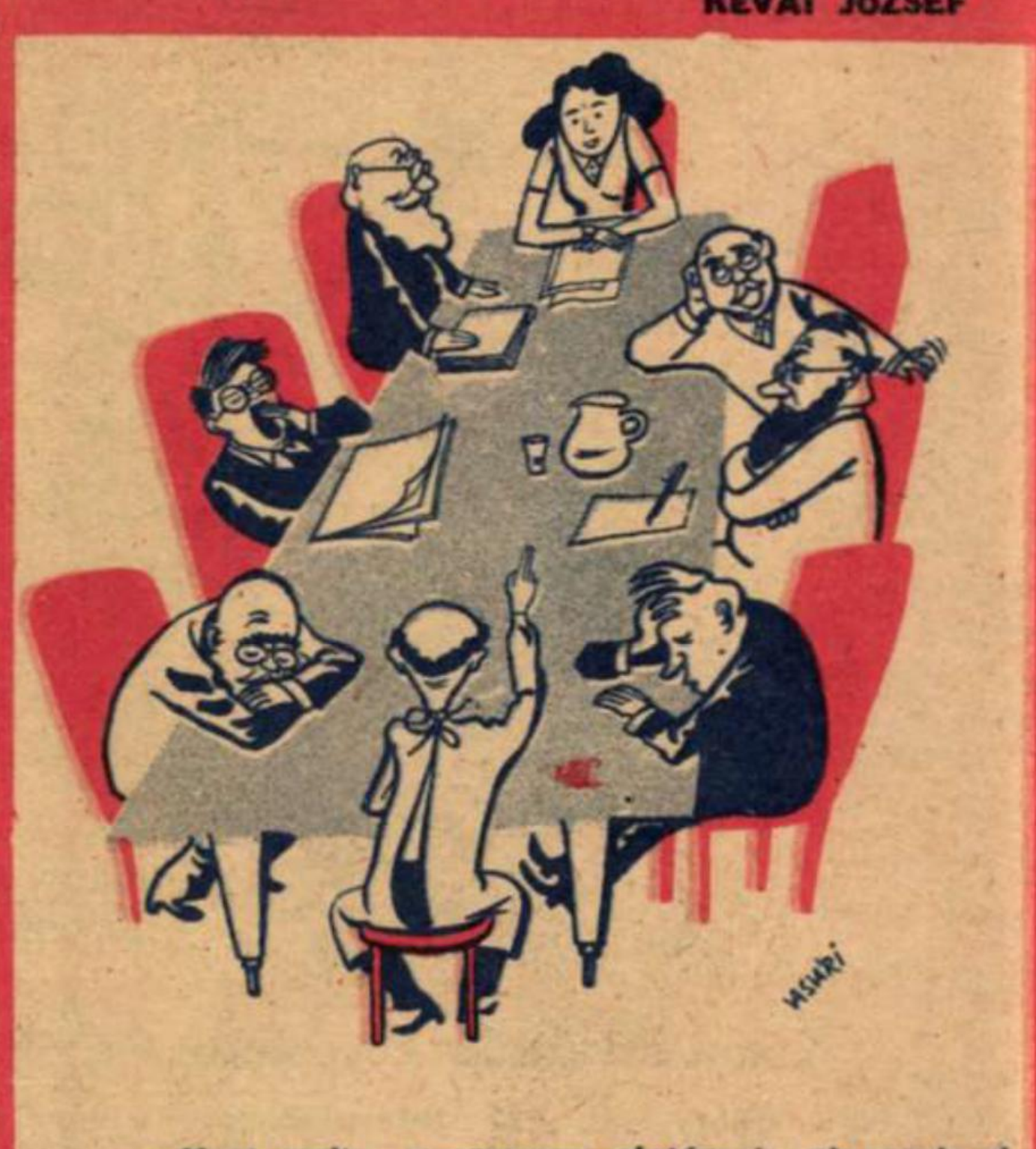

— Most pedig, professzor elvtársak, olvassuk el a Szabad Ifjúság vezércikkét.

Kialakulóban van nálunk, sajnos, valami különleges „pártnyelv", helyesebben valamiféle bürokrata tolvajnyelv, ami szintelen és szagtalan, nyakatekert és élettelen és ami elszakítja tőlünk a tömegeket.

RÉVAI JÓZSEF

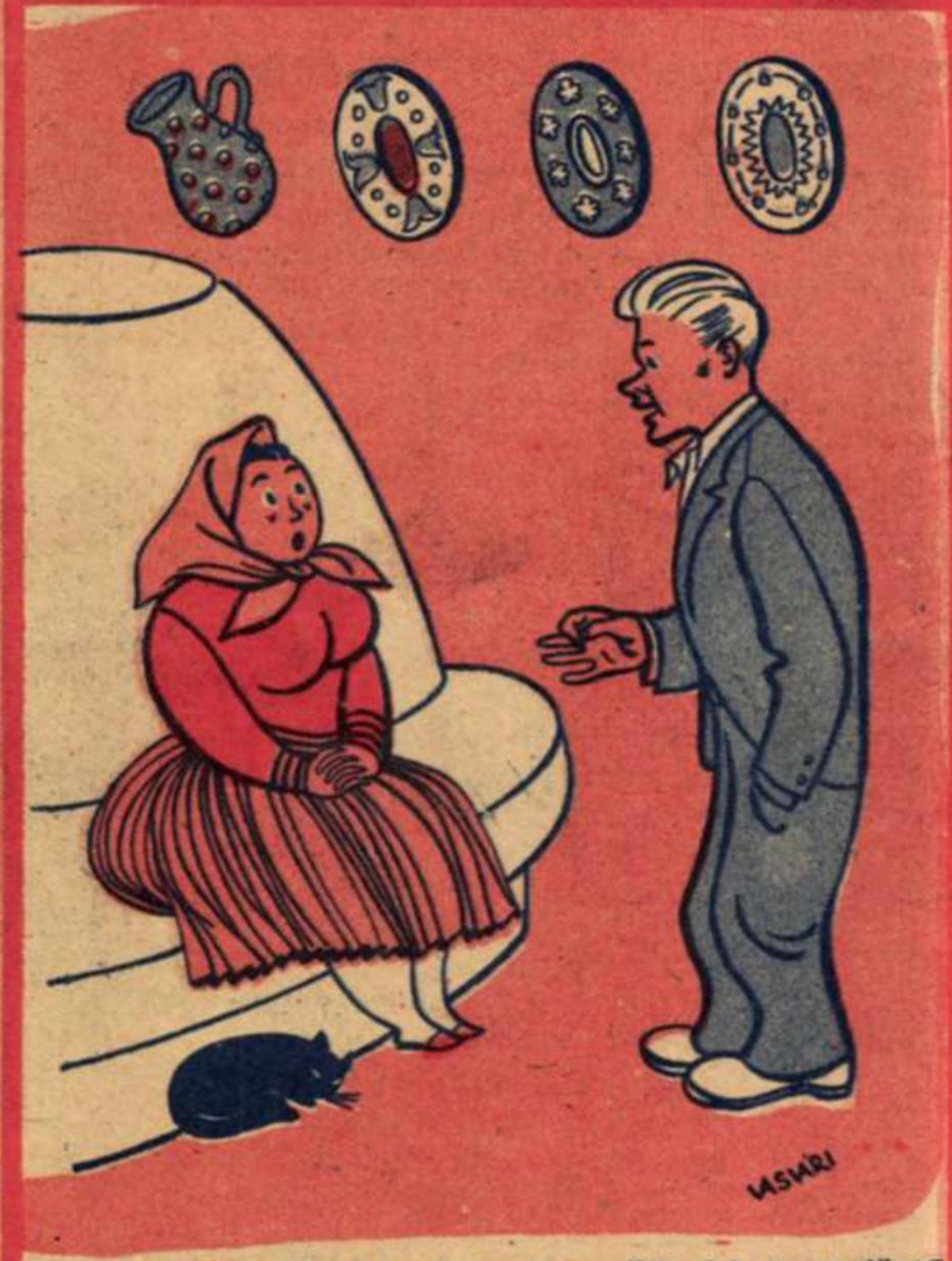

— Nézze jóasszony, most a politikai helyzet döntő konkrét kitárgyalása, átpolitizálása globálisan és dialektikusan a lényeg! Maga meg azt kérdezi, mit is akarok mondani ...

Jókai Mór rólunk álmodott. Volt már korszak a magyar törté elemben, amelyet joggal hívunk a nemzeti újjászületés korának: az 1848-as forradalom és a forradalmat bevezető és előkészítő formkor. De a nemzeti újjászületés több, mint száz év előtti korszakát méreteiben, mélységében, hatásában össze sem lehet hasq ítani a nemzeti újjászületésnek azzal a korszakával, amelynek mi vagyunk cselekvő részesei.

RÉVAI JÓZSEF

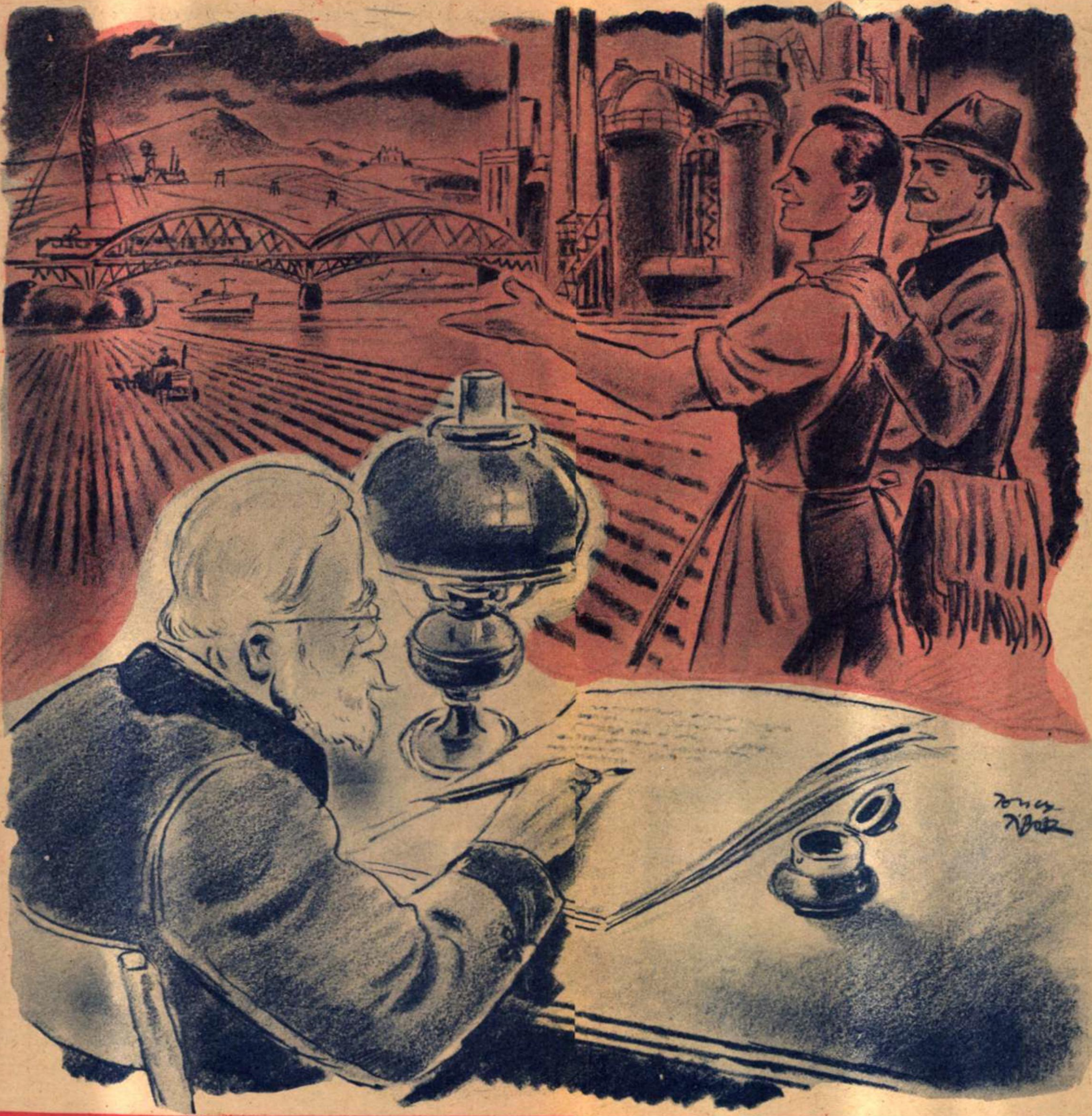

Tojásporért, szárított halért, babért adja el Tito az amerikai imperialistáknak a jugoszláv nép fiainak százezreit ágyútöltelékként.

FARKAS MIHÁLY

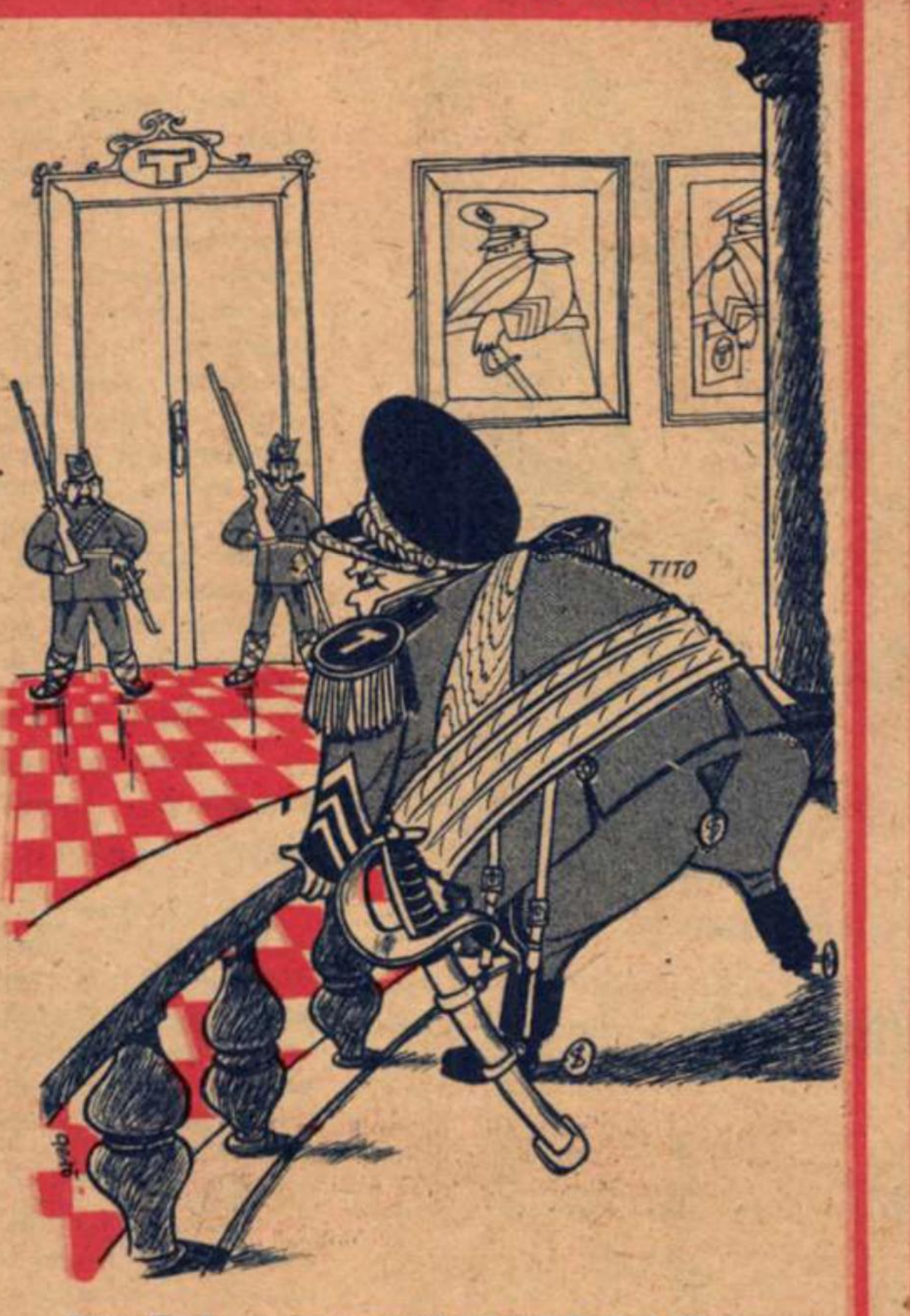

Tito: Ezek az én személyes testőreim! Őket csak virsliért adom!

Minisztériumaink ellenőrzési osztályainak ellenőrzése pedig azért válik formálissá igen sok esetben, mert ... miközben kisebb-nagyobb hibákat és visszaéléseket felderít, az alapvető szarvashibákat nem veszi észre.

Úgy járnak, mint az ismert orosz népmesében az, aki elment az állatkertbe és látta ugyan a kolibrit, de az elefántot „nem vette észre".

GERŐ ERNŐ

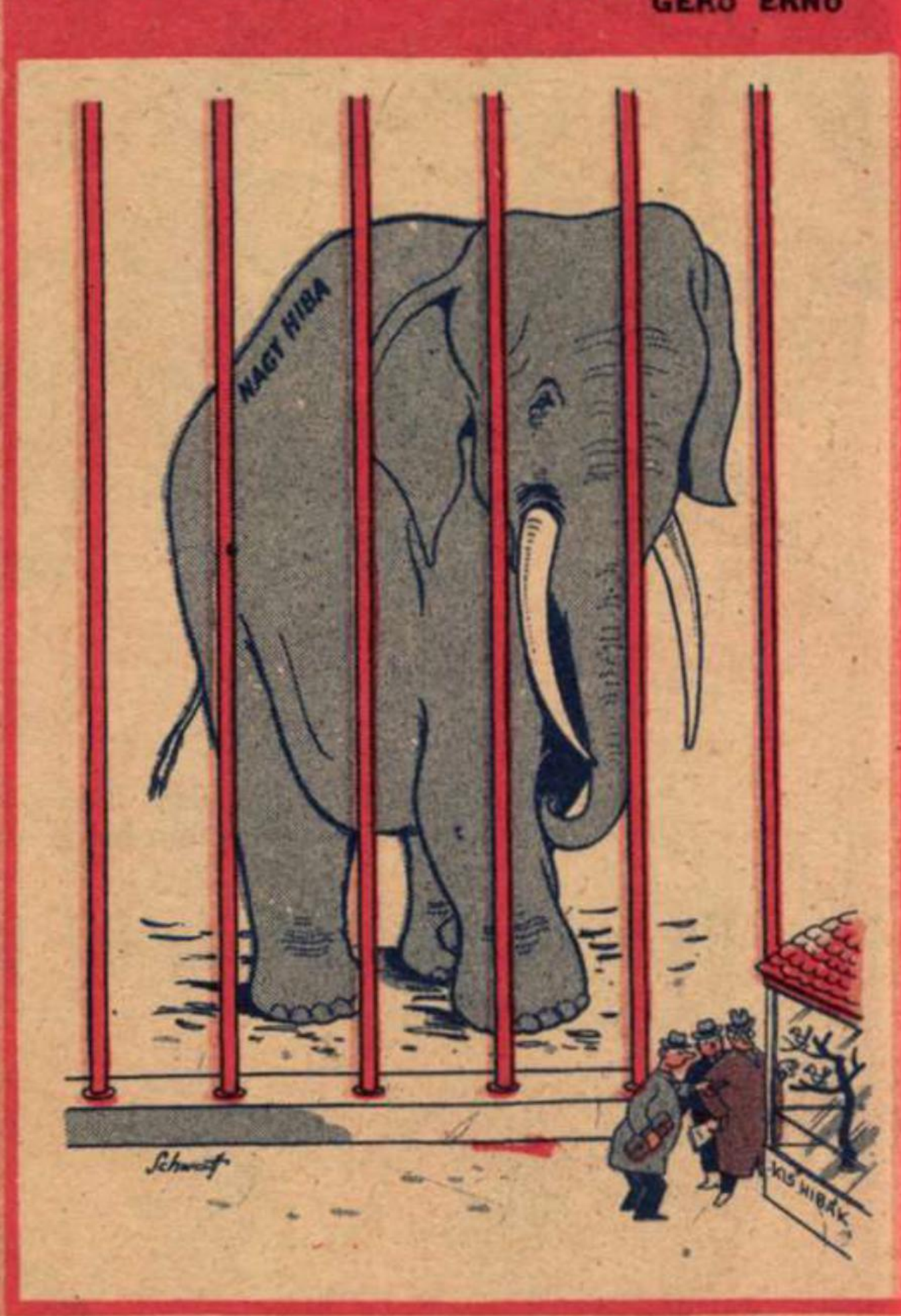

Ha behozzuk a mezőgazdaságunk fejlődésében mutatkozó elmaradást, akkor minden lehetőségünk megvan arra, hogy az ötéves tervtörvényben előírt összes feladatokat, tehát egész ötéves tervünket négy év alatt, vagy ennél is rövidebb idő alatt megvalósítsuk. Mint láthatják az elvtársak, ötéves tervünk megbukott. (Derültség.)

GERŐ ERNŐ

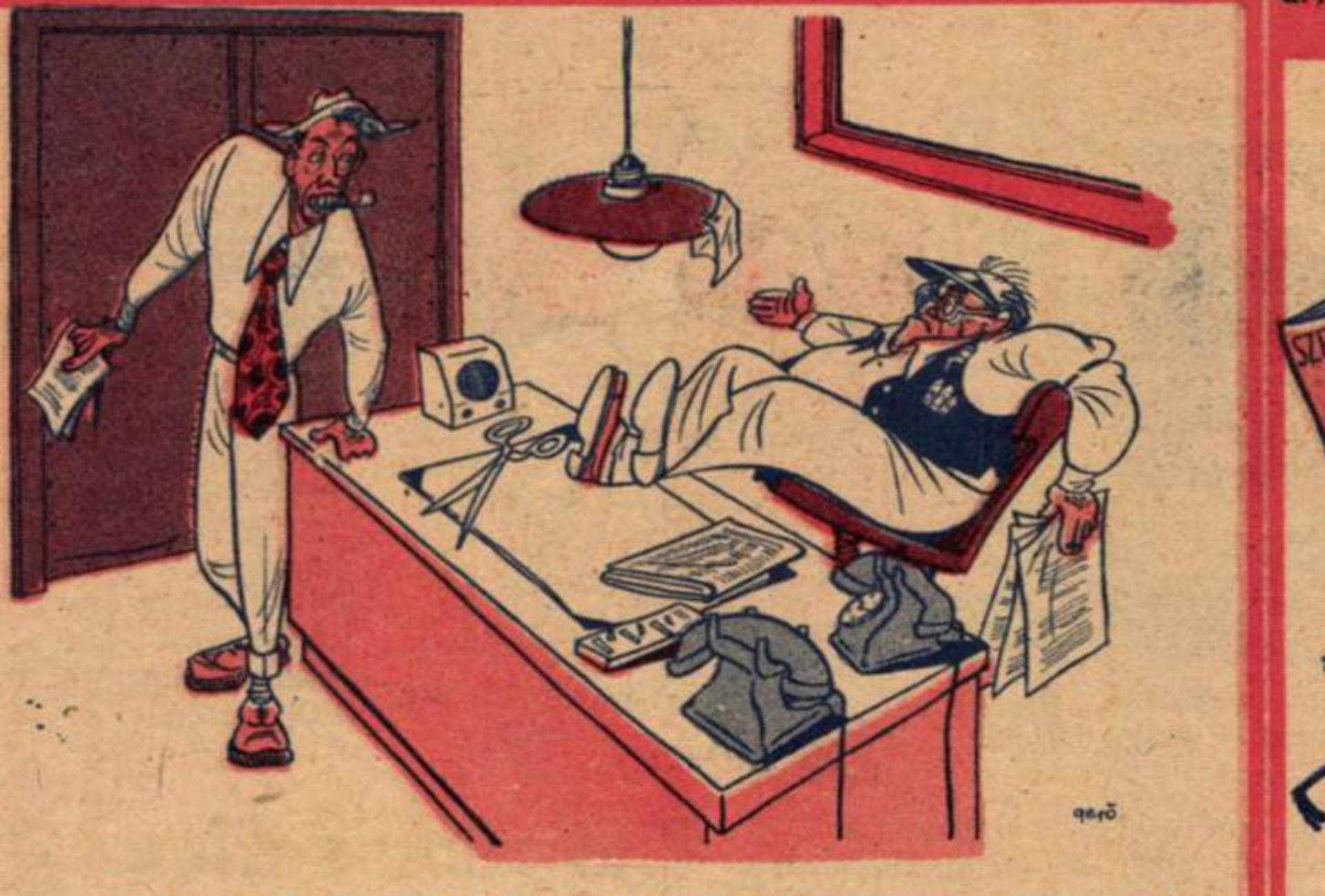

— Mr. Parkins, most kapjuk a jelentést Budapestről, hogy a magyar ötéves terv megbukott, mert négy év alatt fogják teljesíteni.
— Helyes. Onnan, hogy „mert", hagyja ki, csak annyit közlünk, hogy az ötéves terv Magyarországon megbukott.

A szocialista építés új valósága sokkal gazdagabb és bonyolultabb, mint az a kép, amelyet erről irodalmunk ad. A hősök, a cselekvő emberek sokszor vérszegények, papírmaséfigurák, nem jellemek, hanem árnyékok.

RÉVAI JÓZSEF

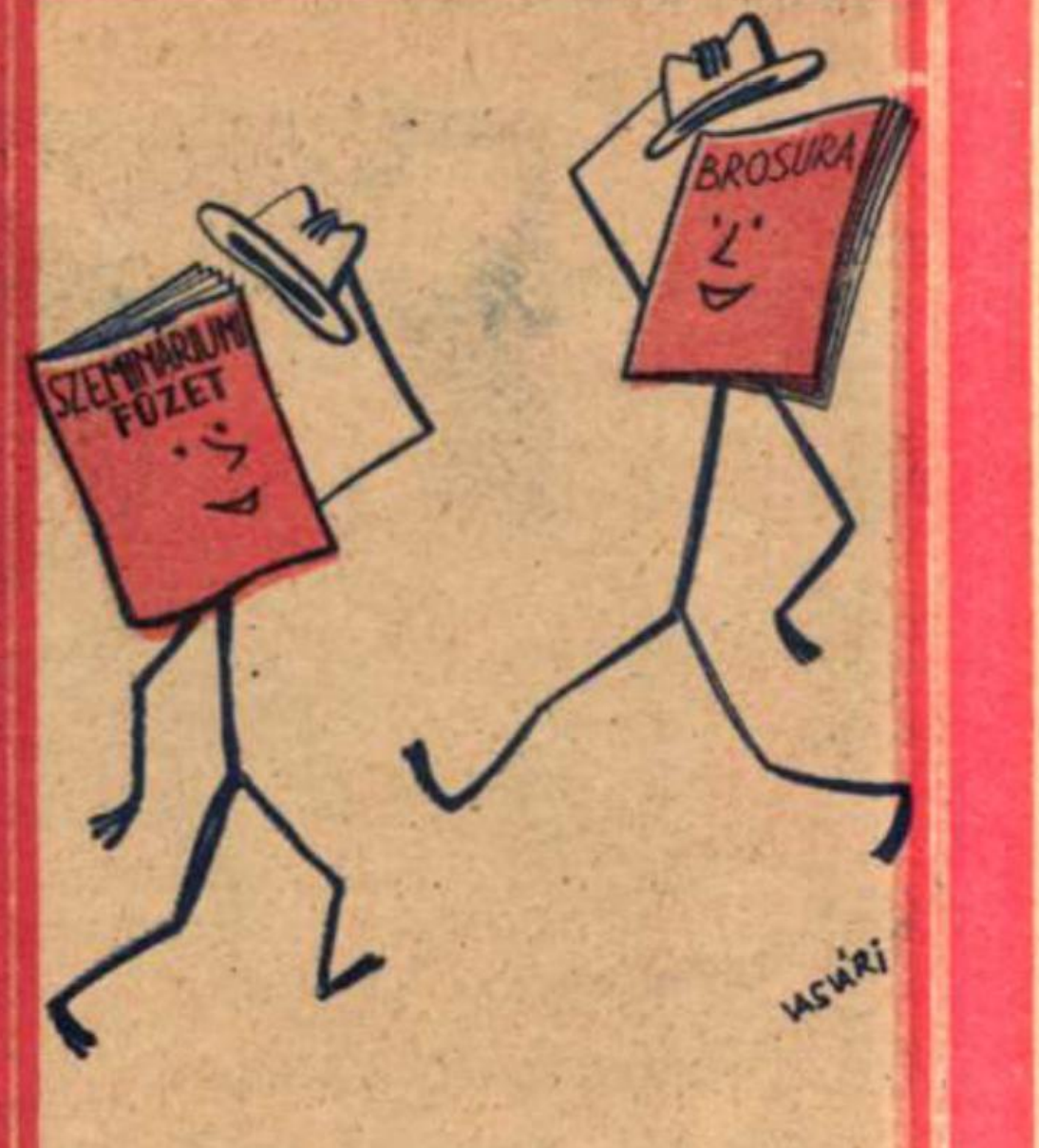

— Hova, hova, szaktárs?
— Megyek egy színműbe, a főhős jellemének.

Az ellenség, amelyre számos területen súlyos csapásokat mértünk, rávetette magát a közellátás területére. Ily módon a közellátás kérdése az osztályharc egyik legfontosabb területévé vált.

Gerő Ernő

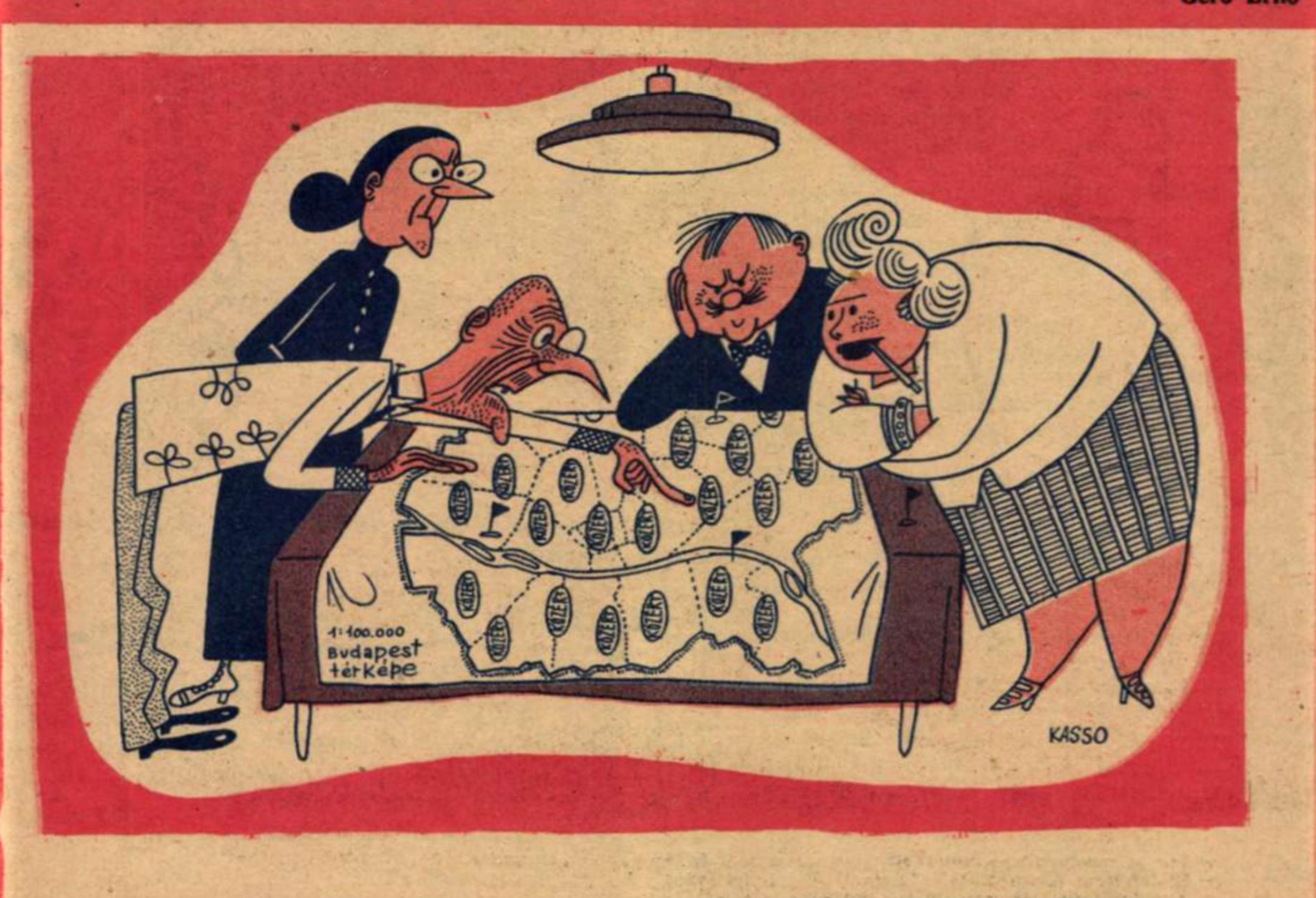

Reakczy József: Ebbe a Közértbe sok áru érkezett! Vessünk be kétszáz sorbaállót!

A Marshall-országok burzsoá politikusai Churchillel az élükön egyre azt hirdetik, hogy lejárt a nemzetek függetlenségének és önállóságának kora, hogy az imperialista „közös célokért" le l mondani az államok szuverénitásának, függetlenségének jó részéről.

Rákosi Mátyás

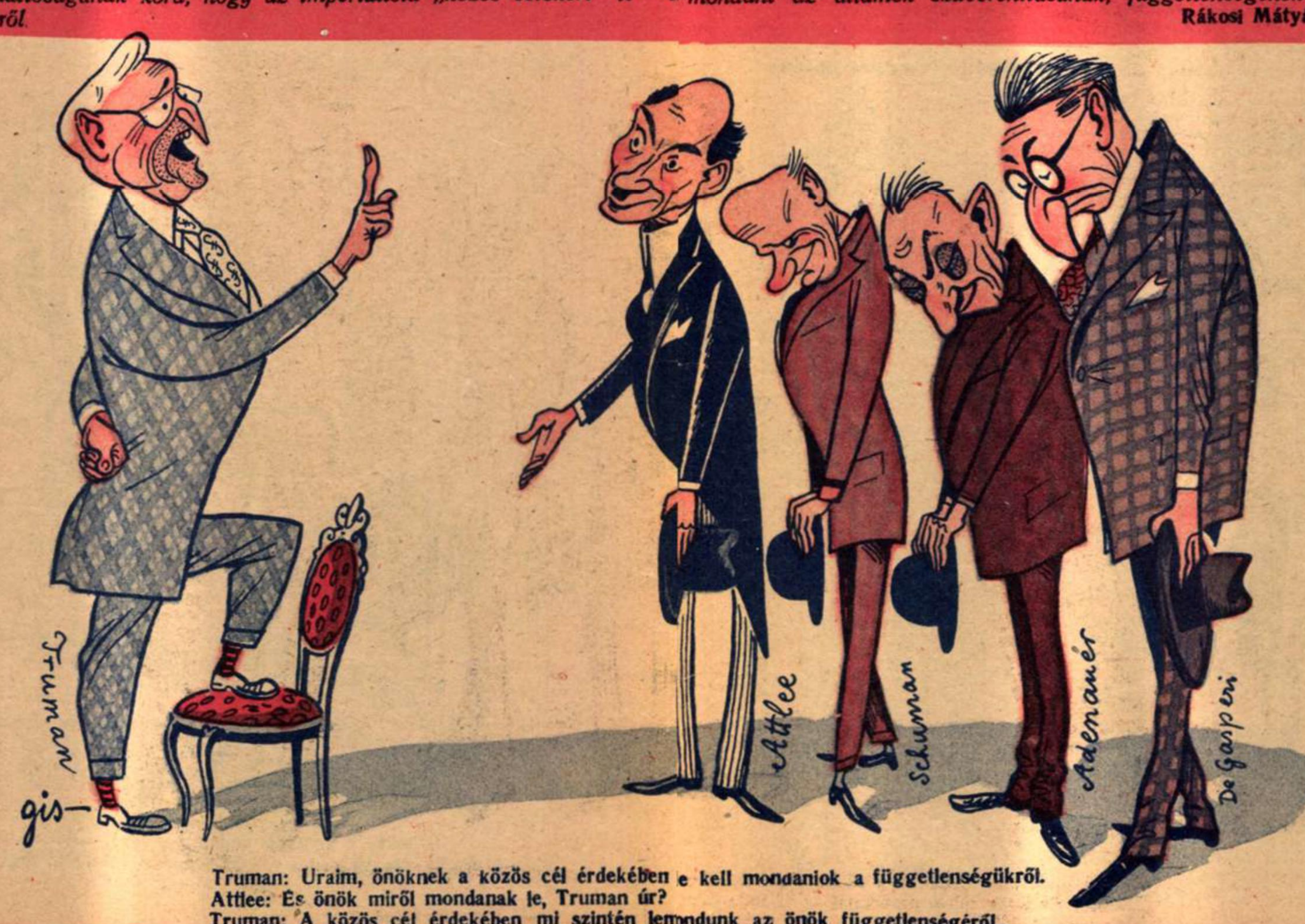

Truman: Uraim, önöknek a közös cél érdekében e kell mondaniok a függetlenségükről.
Attlee: És önök miről mondanak le, Truman úr?
Truman: A közös cél érdekében mi szintén lemondunk az önök függetlenségéről.

Rendkívül gyakori az egyéni felelősség hiánya, az egyéni felelősség áthárítása a rengeteget ülésező különböző kollektívákra.

Rákosi Mátyás

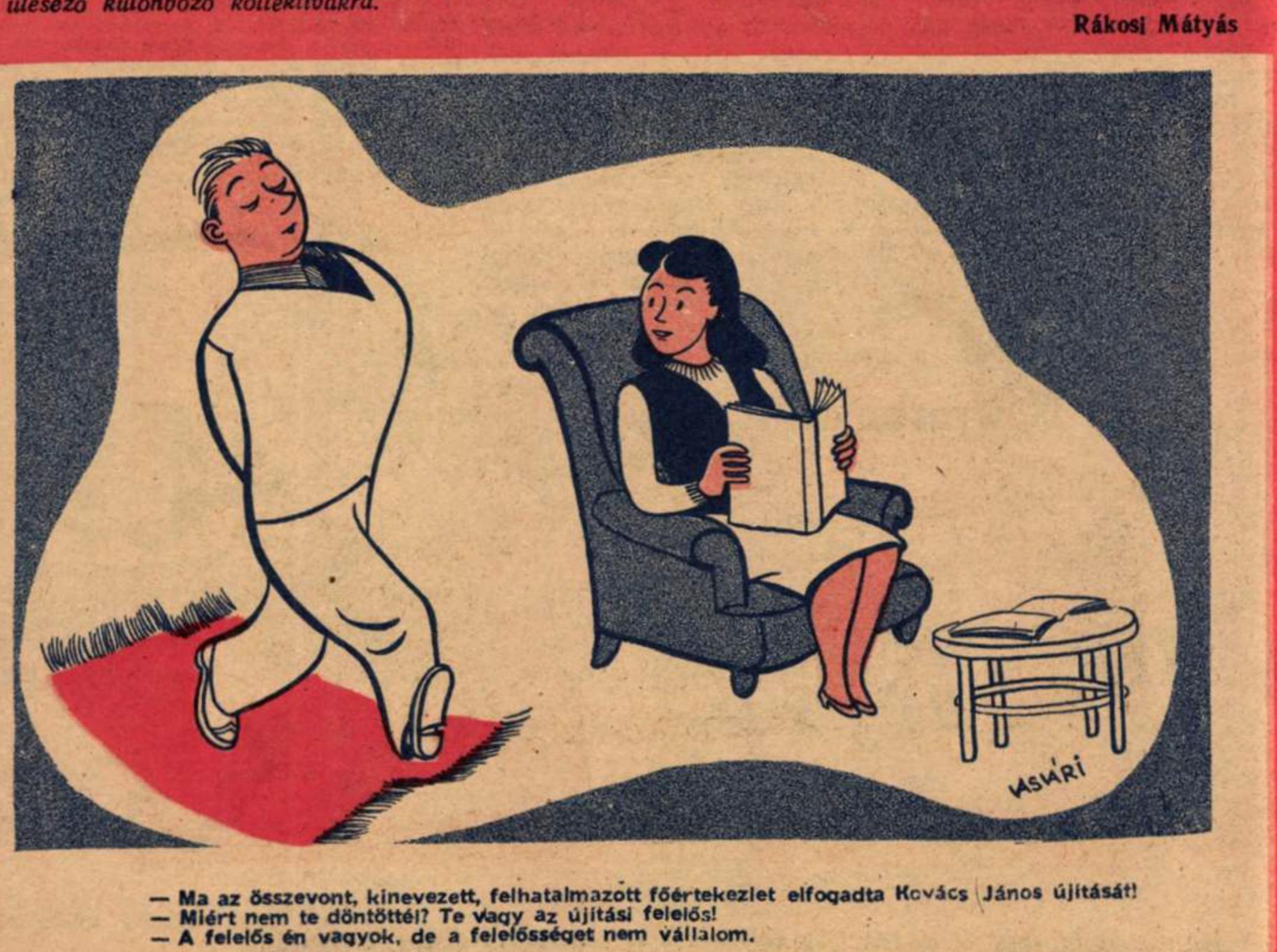

— Ma az összevont, kinevezett, felhatalmazott főértekezlet elfogadta Kovács János újítását!
— Miért nem te döntöttél? Te vagy az újítási felelős!
— A felelős én vagyok, de a felelősséget nem vállalom.

Csak a dollárcsörgést hallja

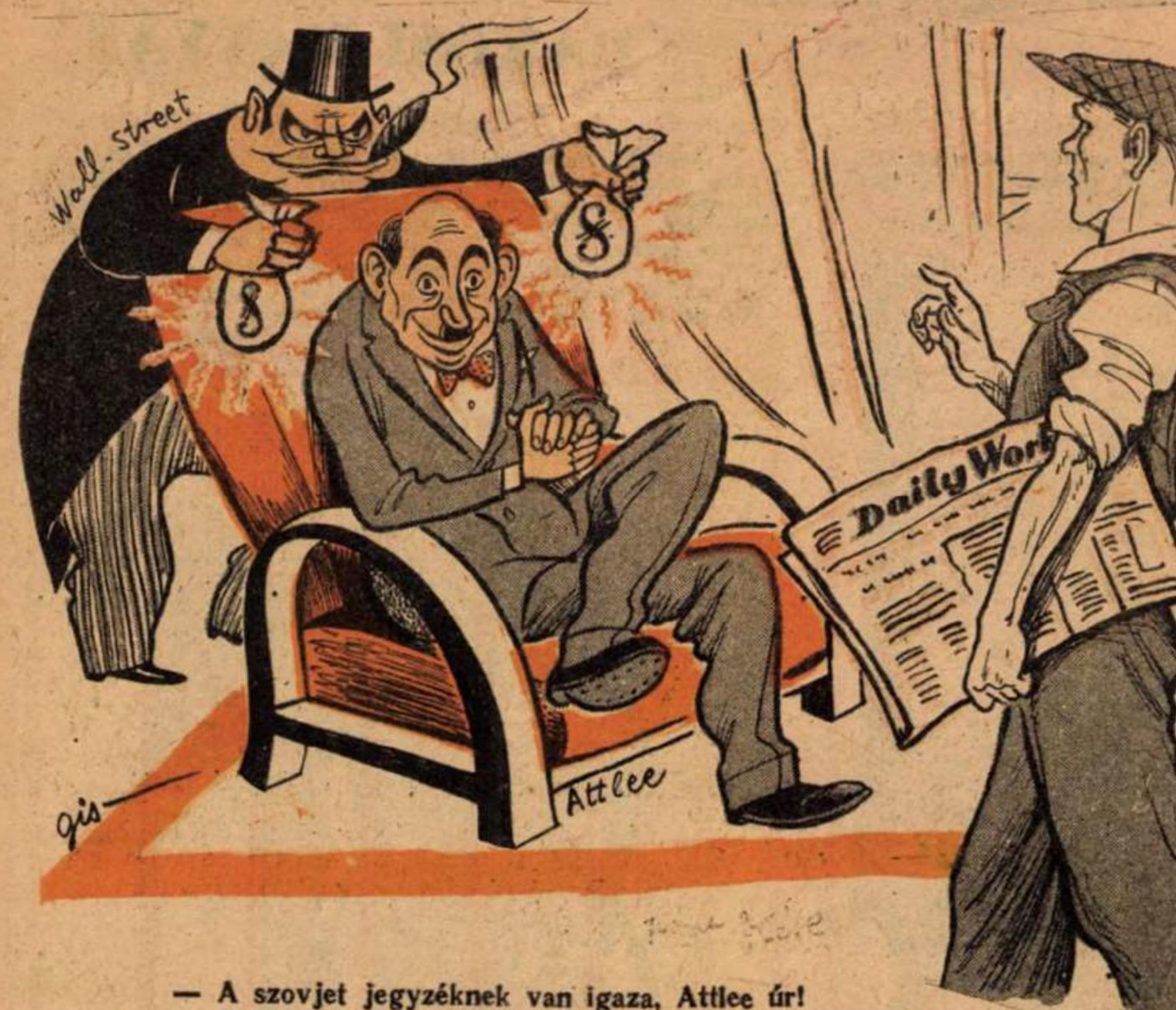

— A szovjet jegyzéknek van igaza, Attlee úr!
— Hiába beszél munkás úr, úgysem hallok egy szót sem...

Ha a növények beszélni tudnának...

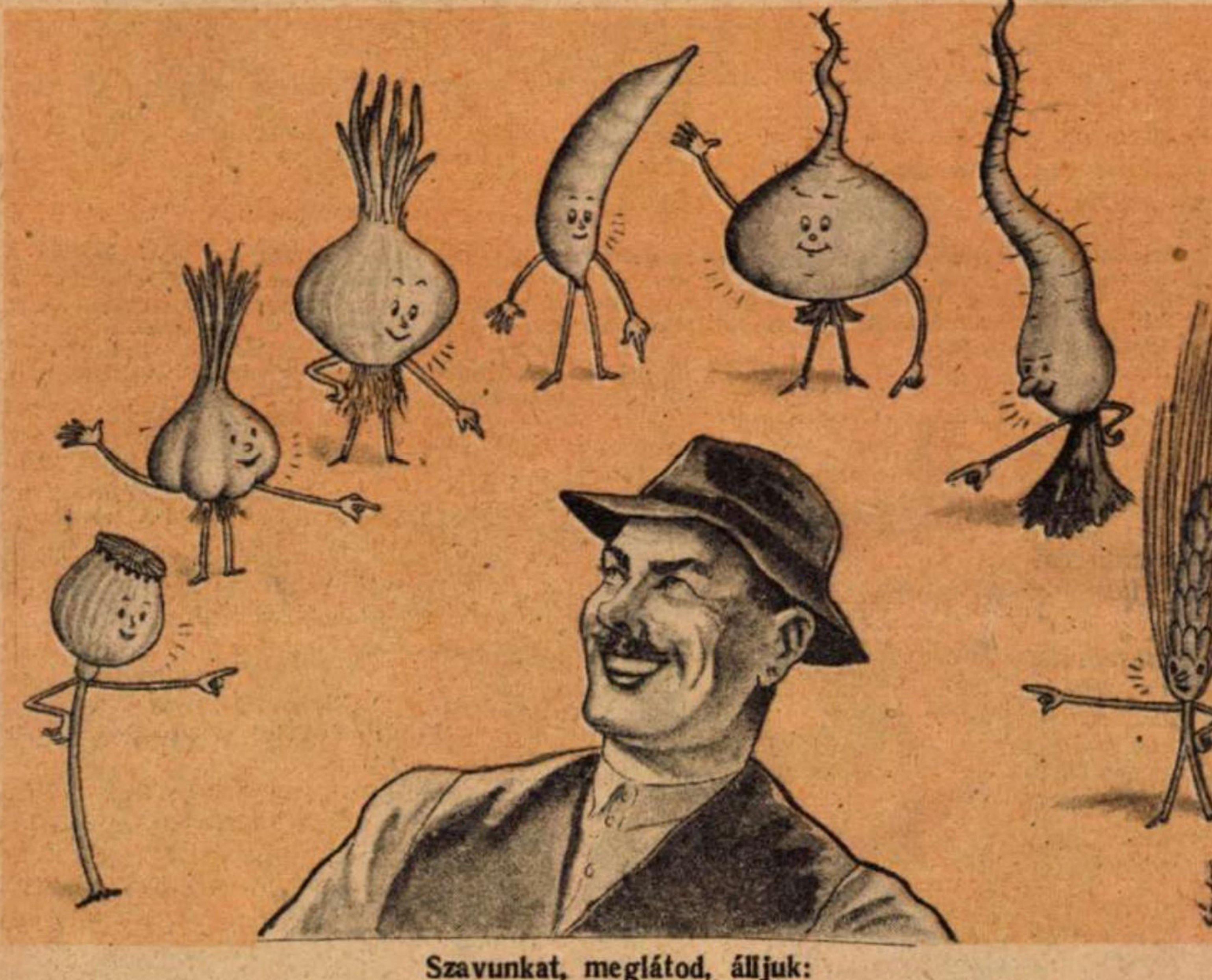

Szavunkat, meglátod, álljuk:
Időben vess — meghaláljuk!

Újabb fontos árucikkeket kap Anglia Amerikától

Nagy megnyugvást keltett egész Angliában, hogy Amerika kielégíti a **legnyomasztóbb tengernagyszükségletet** is Angliában. Az angol flotta nem lesz kénytelen szegényes hazai tengernaggyal nyomorogni, s egy nagyobb rágógumiszállítmánnyal együtt kap amerikai tengernagyot is.

A Marshall-segély folyamán Amerika már szakadatlanul bebizonyította, hogy Angliával is megosztja a maradék Coca Coláját, válságát, rágógumiját. Most azonban bebizonyította, hogy kész feláldozni az angol tengernagyokat is.

Szó van arról, hogy az amerikai üzleti körök másféle fontos területen is kisegítik Angliát. Mivel a régi király már meglehetősen elkorhadt, **amerikai üzleti körök hajlandók elküldeni az angol trónra James Plimpendick fehérneműkirályt, aki ingben és alsónadrágban már régóta uralja az amerikai piacokat.** Az angol királyi koronát természetesen dollárra cserélik ki. Éppen most tárgyal egy nagy amerikai sörkonszern a **Lordok Háza** megvételéről, amelyet sörraktárnak alakítanának át, s elneveznének **Hordók Házának,** mivel ismerik az angol közönség bizonyos **konzervativizmusát,** amellyel nem szívesen tanul új neveket.

Kétségtelenül szép az amerikai tőkétől, hogy nem elégedett meg azzal, hogy Attleetől és Churchilltől megvásárolta Angliát, hanem átalakító munkálatokat is végez. Attleee és Churchill különben az új vezetés mellett is **megmarad főelárusítónak.**

Newyorki divat

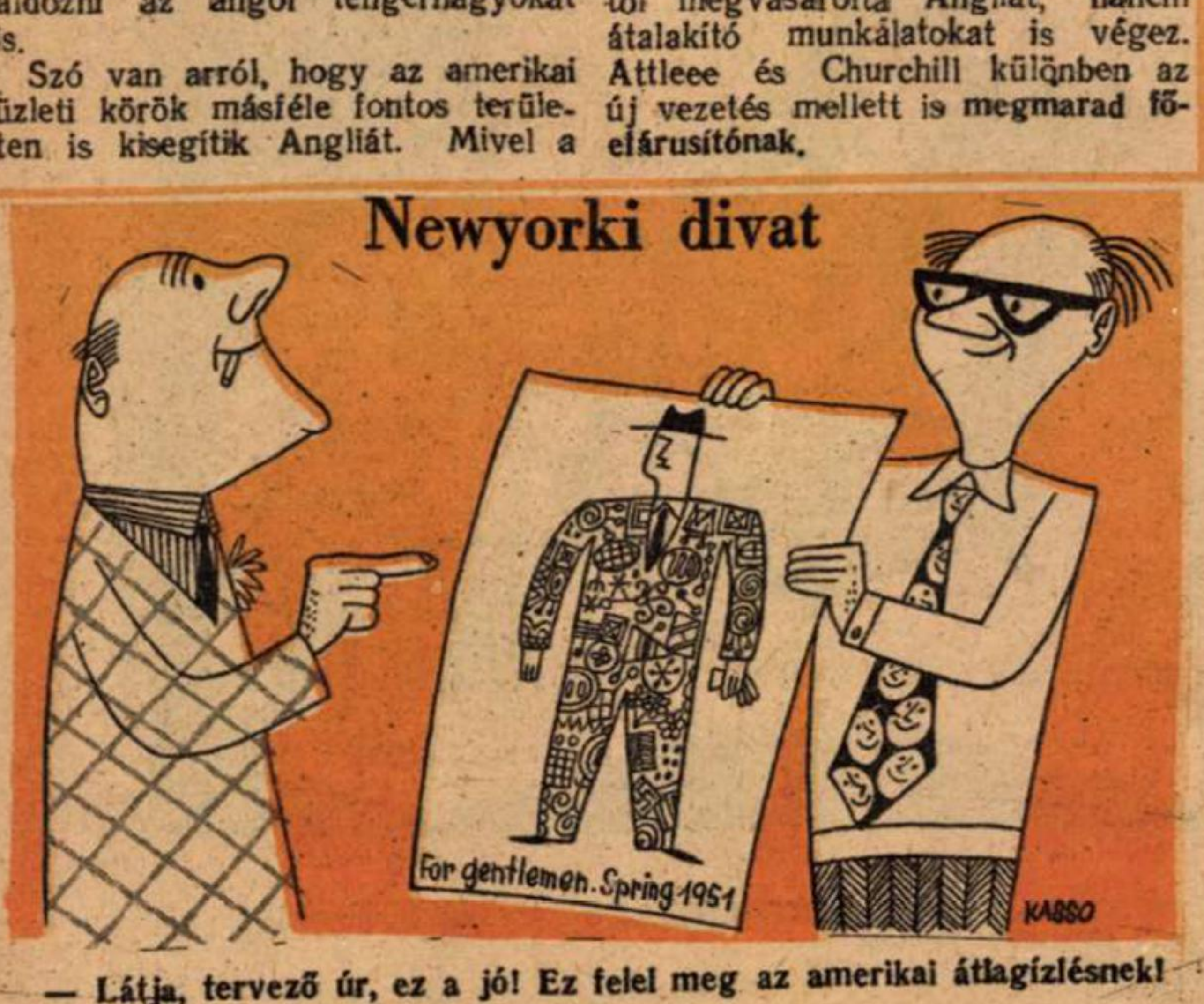

— Látja, tervező úr, ez a jó! Ez felel meg az amerikai átlagízlésnek!

Egy és más

(REJTÉLY.)

Minden új telefonkönyvet végigolvasok. Szeretem a furcsa neveket, érdekes telefonszámokat, különös foglalkozásokat. A legújabb telefonkönyvet is szorgalmasan olvasom, most az F betűnél tartok, nagyon izgalmas. Például ezt látom:

FŰSZERÁRUKISZERELŐ VÁLL.,
VII., Landler Jenő-u. 23.
426—922.

Egy vállalat telefonja, ez érthető. Fűszeráruval kapcsolatos a vállalat munkája, ez is nyilvánvaló. És mit csinál a fűszeráruval? Kiszereli. Honnan szereli ki hová? Elgondolni sem tudom. És hogyan lehet a fűszerárut egyáltalán szerelni? Sötét titok. Villanyszerelő szereli ki a paprikát? Vagy montőr? Hová? Honnan? Hogyhogy? És olyan sok fűszerárut kell kiszerelni, hogy külön vállalatra van szükség? Vagy sajtóhiba? Köszörülő helyett kiszerelőt írtak? Dehiszen a fűszerárut köszörülni sem lehet. Mi ez? Mondom is a kollégámnak a napokban, hogy ezt nem értem. Azt mondja:

— Szamár vagy. A fűszerárut nem ki-szerelik, hanem kiszerelik. Vagy hogy jobban értsd: mondjuk megkiszerelik. Vagy tegyük fel: ki-kiszerelik. A vállalat tehát megkiszereli a fűszerárut. Csak ezen az állásponton lehetünk.

— Mért csak ezen?

— Mert így sincs értelme, de legalább nem is hangzik úgy, mintha értelme volna.

(TRÉFÁS EMBEREK FIGYELMÉBE.)

A budapesti Állatkert ügyvitelében dolgozó elvtársak egyike felhívott telefonon és arra kért, írjak Kultúrgárdájuk részére egy tréfát azok ellen, akik barátjaikat ősi módon még mindig a Jónás telefonszámával ugratják be, s ezáltal rengeteg időt rabolnak el az Állatkert irodájában dolgozóktól. Kérését különösen a közelgő április elsejével indokolta, amelytől — mint mondja — valósággal retteg az egész iroda.

Színpadi tréfát ebből a témából nem tudtam írni, de a Ludas Matyi nagy nyilvánossága előtt készséggel hirdetem ki:

A beugratás általában véve is elévült szórakozás, de Jónás urat a telefonon hivatni az Állatkert telefonszámán egyenesen szellemi szegénységi bizonyítvány. Még április elsején is. Jónás üzenetét tehát csak az közölje a felebarátjával, akit a derék víziló erre csakugyan felkért.

Aki olvasta, adja tovább.

(HABSBURG RUDOLF.)

Már hetek óta készültem írni arról, hogy Rudolf trónörökös szobra még mindig ott pompázik a Városliget legszebb sétányán. Tegnap meglepődve láttam, hogy a szobrot végre elvitték, s ezzel én egy témával szegényebb lettem ugyan, de fővárosunk egy felszámolt trónörökössel gazdagabb lett. A baj csak az, hogy Rudolf úr talapzata — csakúgy, mint nem sokkal odébb Bartha Miklósé, és a város szívében Rákosi Jenőé — ott maradt a helyén. Így aztán Rudolf úr emlékét, amit eddig egy megszokott szobor hirdetett, eztán egy szokatlan talapzat fogja hirdetni, ami éppen azért mert csak talapzat, sokkal feltűnőbb, mint maga a szobor volt. Ha már a szoborral együtt a talapzatot nem lehet lebontani, jobb volna csak a talapzatot elvinni, feliratostul, koszorústól. Mert így — bármilyen furcsa is — azt kell mondanom: fővárosunk Habsburg Rudolf emlékére a Vorosilov-úton érdekes és újszerű talapzatot avatott fel.

TABI LÁSZLÓ.

Tito rémes álma

Titó dús lakoma után lefeküdt hálóingére aggatta érdemjeleit és elaludt. Nyugtalan álma volt, többször fölébredt, ilyenkor ujra evett és még néhány érdemrendet tűzdelt hálóingére.

Hajnaltájban álmodni kezdett. Látta Columbus Kristófot, amint megérkezik hajójával Amerikába. Titó izgatottan figyelte álmában Columbus partraszállását. Megdöbbenve látta, hogy a bennszülöttek közrefogják Columbust és guzsbakötik őt matrózaival együtt.

Columbus orditozni kezdett, de a bennszülöttek kinevették Columbust és azután az egész társaságot bebörtönözték. Másnap hajóra rakták őket és Columbus kedvező széllel visszaindult hazájába. A bennszülöttek utána kiabáltak, hogy ha mégegyszer visszamerészkednek, lassú tűzön pirítják meg őket.

Titó homloka verejtékezett az ágyban. Amikor az álombeli Columbus a félelemtől vacogó legénységgel már messze járt, Tito felébredt. Szárnysegéde, aki ágya mellett állott, ijedten kérdezte:

— Mi történt? Szörnyen jajveszékelt álmában. Valami rosszat álmodott?

— Borzalmasat, — válaszolta Tito. — Képzelje, azt álmodtam, hogy Columbus nem fedezte fel Amerikát!

— És ez olyan szörnyű?

— Na hallja? Ha Columbus nem fedezte volna fel Amerikát, akkor én nem adhattam volna el dollárokért Jugoszláviát! Még elgondolni is borzalmas!

Az áruló Tito-árul

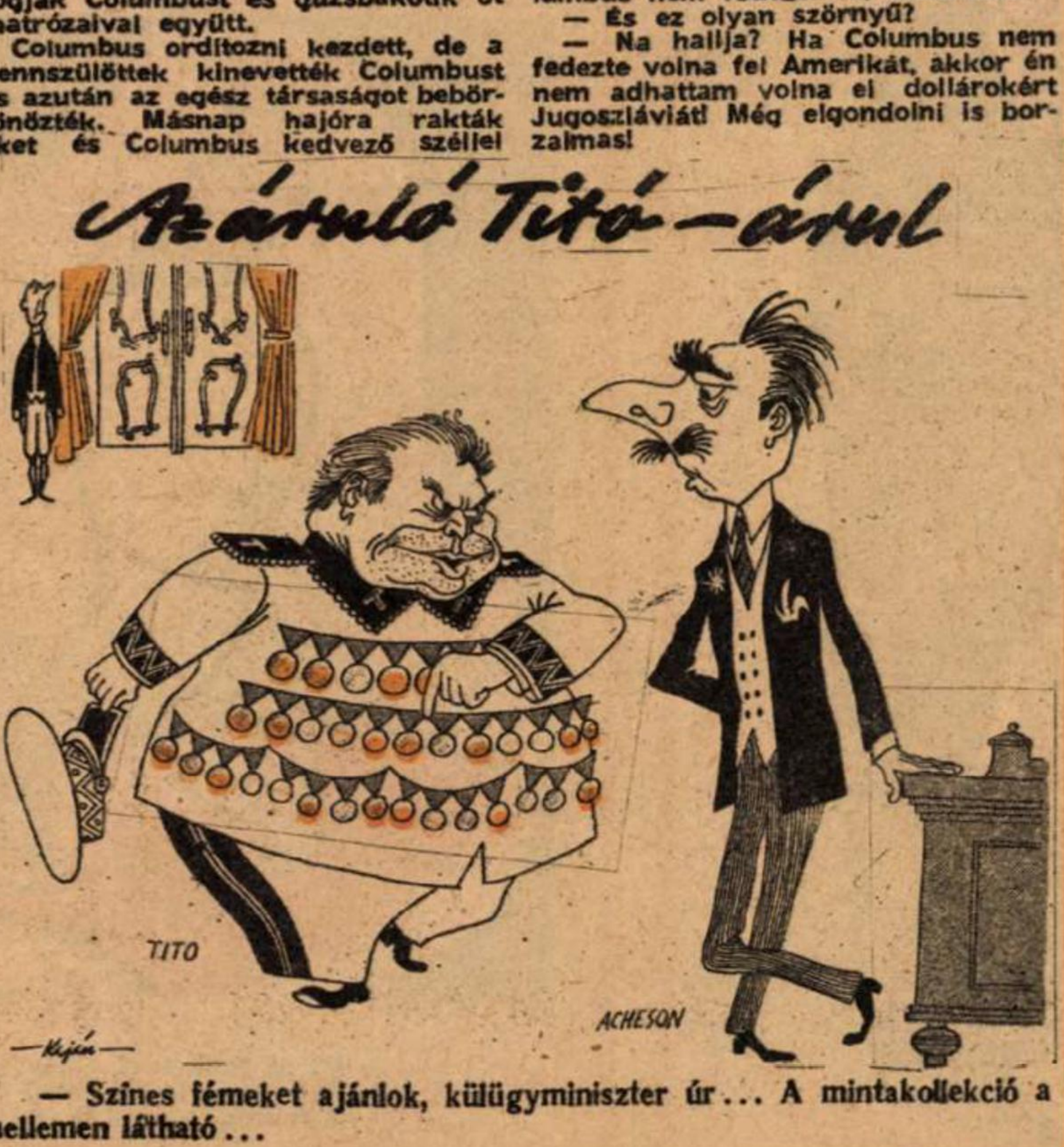

— Színes fémeket ajánlok, külügyminiszter úr... A mintakollekció a mellemen látható...

Az individualista

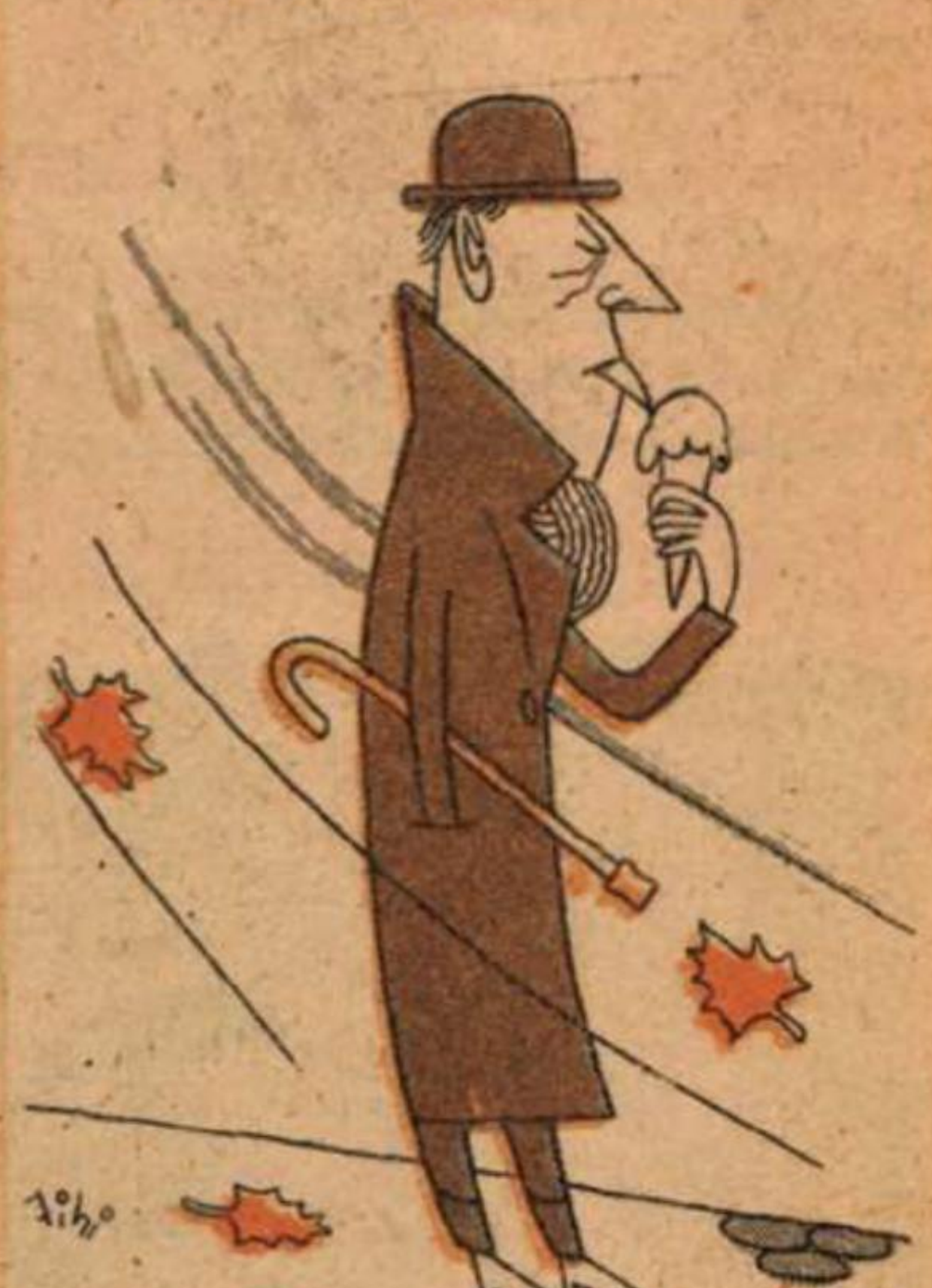

Így már érthető!

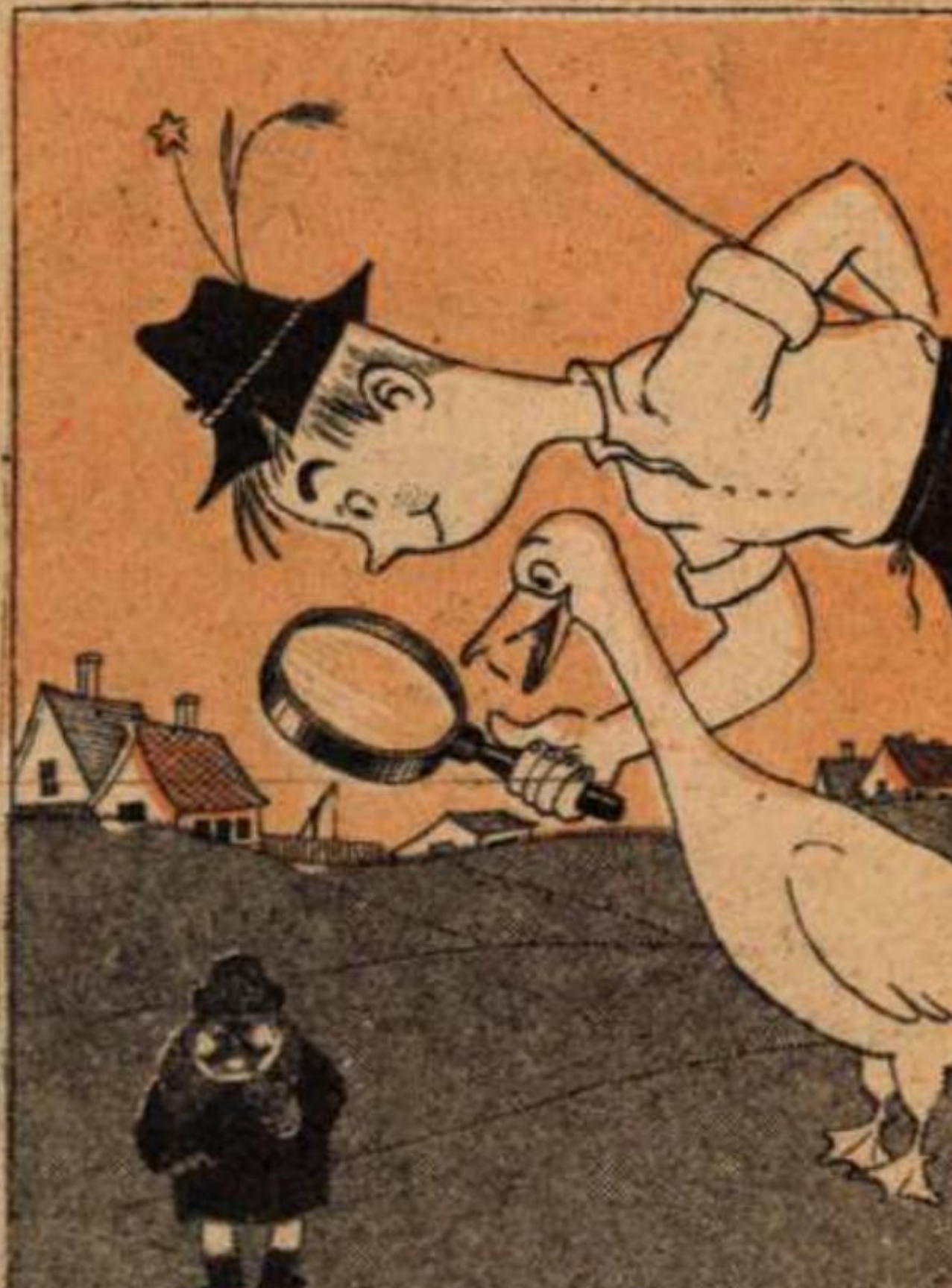

A liba: Jé, milyen kicsi ez a bácsi!

Ludas Matyi: Nem csoda. Kulák Túrkevén...

Igazi takaréktűzhely

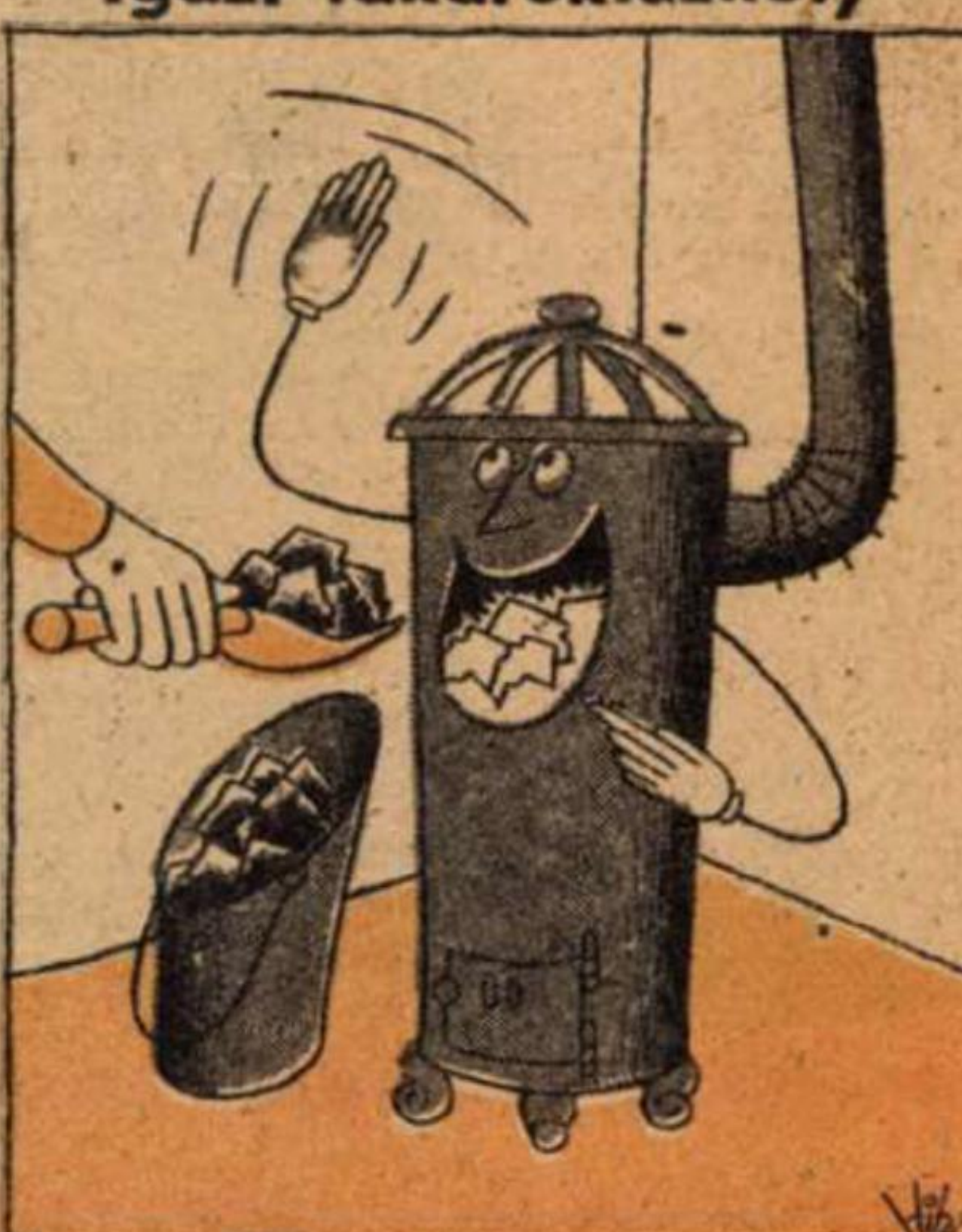

— Köszönöm, mára elég volt! Már torkig vagyok...

A szendvics-ember

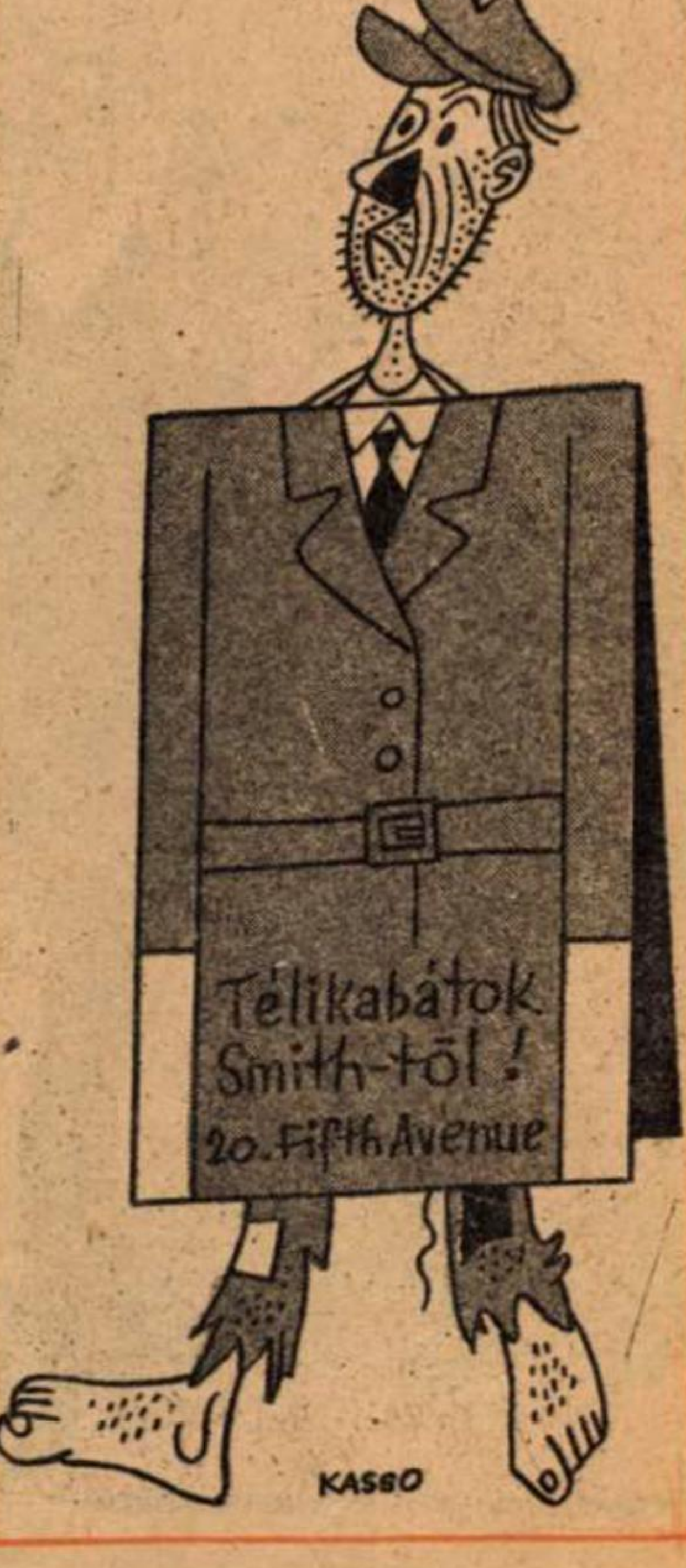

a német militarizmus fejlődése napjainkig

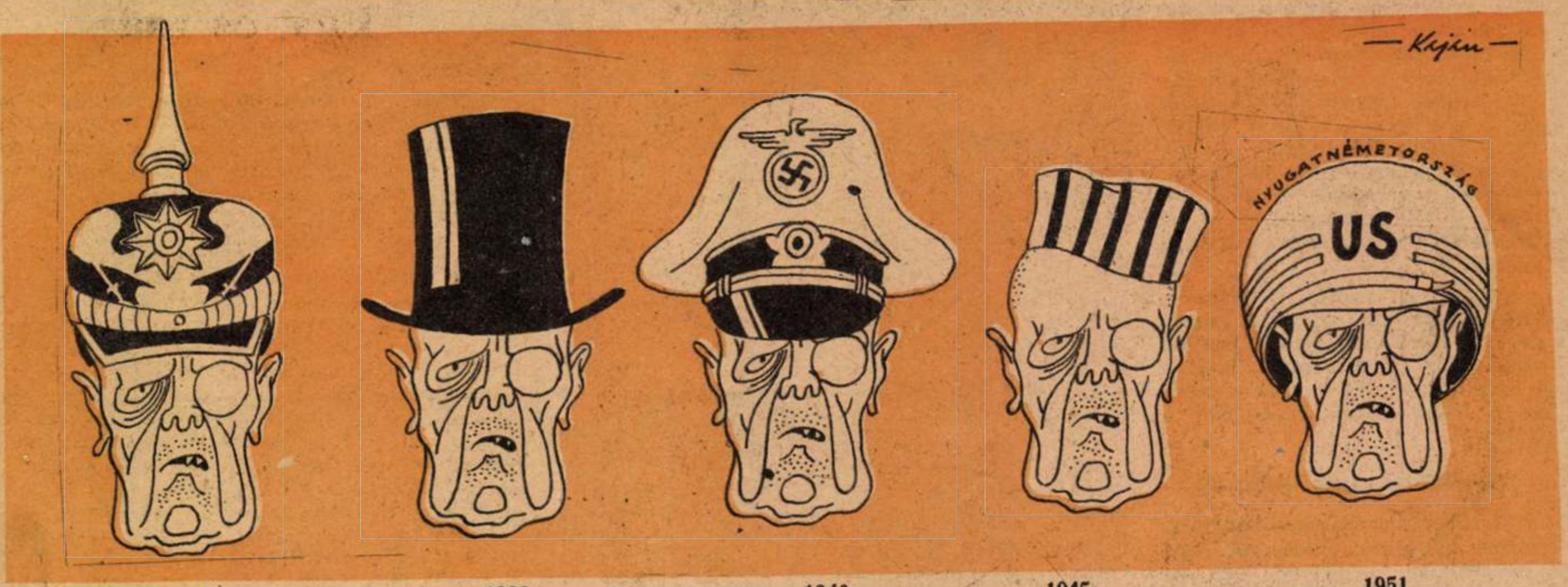

1914
Deutschland, Deutschland
über alles . . .

1920 .
Profit, profit über alles . . .

1940
Adolf, Adolf über alles . . .

1945
. . . .

1951
Wall Street, Wall Street
über alles . . .

Lemondott a francia kormány

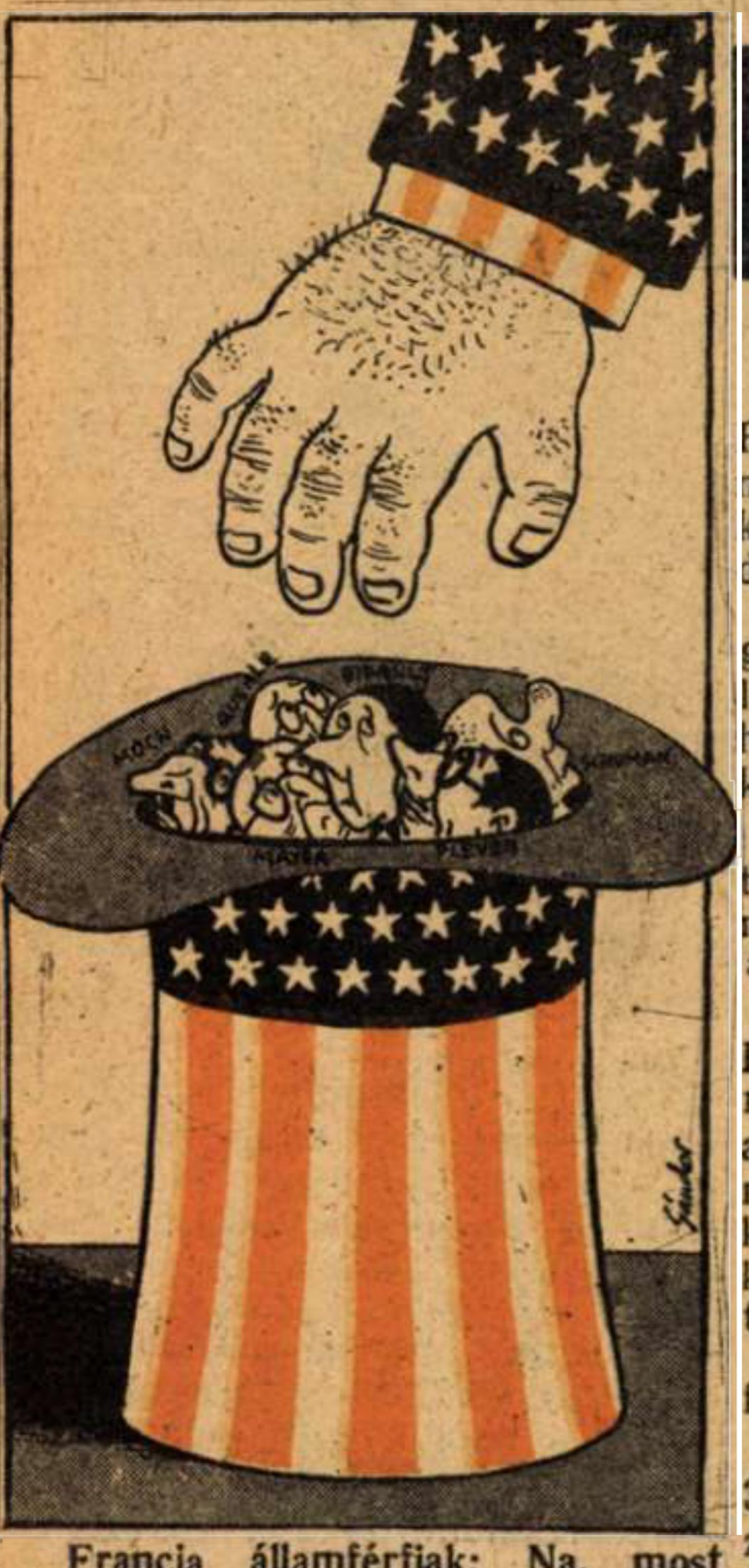

Francia államférfiak: Na, most melyikünk kerül sorra?

Ludas Matyi

Főszerkesztő: GÁBOR ANDOR
Felelős szerkesztő: GÁDOR BÉLA
Szerkesztő: TABI LÁSZLÓ
Kiadja a Szabadság Lapkiadó-vállalat.
Szerkesztőség:
Budapest, V., Alkotmány-utca 3.
Telefon: 127—750, 128—031.
Kiadóhivatal:
Budapest, VIII., Blaha Luza-tér 3.
Telefon: 143—012, 143—017.
Budapesti Szikra Nyomda
V., Honvéd-u. 10.

Le a bürokráciával!

Ötlet az ötletnapokhoz

Ezen a címen Bende Istvántól, a Felten és Guilleaume R. T. kultúrnevelési felelősétől nagyon érdekes kéziratot kaptunk, amely így kezdődik:

„Krunyola újítási felelős megelégedett mosollyal tűzte fel a bélyegzőórára — hogy mindenki láthassa — a szálas nyomtatott betűkkel megírt cédulát:

„Holnap délután $^1/_4$5-kor a kultúrteremben ötletnapot tartunk, ahol minden elfogadott ötlet 200 forintig a helyszínen lesz díjazva."

Már ezt a kezdetet nem hittük el. Ellene vagyunk ugyan a bürokráciának, de hogy egy üzem összehívja a dolgozóit és azok ott, helyben, rögtön „ötöljenek" és az „ötleteikért" nyomban és helyben pénzt kapjanak, ezt nem tartjuk kívánatosnak.

A kézirat elmondja az ötletnap lefolyását:

„Másnap a kitűzött időben 20—30-an lézengtek a nagy teremben. A zsűri-tagok, köztük Furulyás igazgató, Lagymatag ü. b. titkár és minden osztály szaktekintélye közül valaki, egy asztal mellett ültek. Szemben egy másik asztalnál egy kislány ült, nagy csomag pénz mögött és egy kartárs, aki aláírást kért azoktól, akik sikerrel ötlöttek".

Most a kézirat ábrázolja az „ötlést". Valaki 3 kis ötletért 50 forintjával 150 forintot inkasszált s aztán a pénzosztás hírére időközben megszaporodott „ötlők" sorának végére állt, hátha, míg újra rákerül a sor, megint eszébe jut valami . . . Pénzt vett fel egy szaktárs azért az „ötletért", hogy a géptisztításhoz hulladék rongyot kellene használni. Egy másik azt ötlötte, hogy az öltözőkbe szekrényeket kellene beállítani, mert ami van, az kevés.

És így tovább. A kéziratban még ez is áll: „A műszaki ötlet-nap után Krunyola dagadó kebellel írta be jelentésébe, amit a Nehézipari Minisztériumnak küldött:

Elfogadott ötlet: 300. drb.
Kifizetett összeg: 10,000.— Ft.
Várható eredmény: 500,000— Ft.

A kézirat így végződik:

„Ma este telefonáltam Bokor Györgynek:

— Te, Gyurka, emlékszel a három hónap előtt fölvetett ötletedre? Amelyben az ablak kinyitásáról volt szó... Tudod, amiért 50 forintot kaptál?

— Persze, hogy emlékszem.

— Meg szeretném kérdezni, kinyitották-e már az ablakot.

— Fenét. Hozzá sem nyúltak."

Itt abbahagytam a kézirat olvasását. Inkább nem hiszem el.

Gábor Andor

Ezt a levelet nem értjük

Sporttársaságunkban szóbakerült két sportoktatónak, Bányai Bélának és Gyöngyösi Kálmánnak esete. Mindaketten a főváros alkalmazásában állnak, Bányai egyik hivatalnak volt a vezetője és a felszabadulás után elbocsátották. Valószínüleg nem azért, mert rosszul szolgálta ki a Horthy-rendszert. Gyöngyösi Kálmánt pedig azért, mert nem kimondottan demokráciához hű magatartást tanúsított. Az elbocsátás úgy történt, hogy holttá nyilvánították őket, valószinüleg azért, hogy ezen a címen özvegyi nyugdíjat folyósíthassanak családjuknak. Nem látunk semmi kifogásolni valót abban, hogy egy ilyen értelmű elbocsátásnál megállapítják a nyugdíjjogosultság mértékét, de viszont teljesen érthetetlennek és ostobának kell tartani a megoldásnak azt a módját, hogy élő embereket holttá nyilvánítanak. Nem tudjuk, hogy Budapesten és az ország egész területén hány ilyen élő halott, vagy holt élő szaladgál, de azt hisszük, hogy az ilyenfajta furcsaságokat ki kellene már küszöbölnünk.

Nemes József

VI., Eötvös-u. 31. IV. e.

Nandu? Nem!

A budapesti Állami Pedagógiai Főiskola 1950. szeptember közepén levelet kapott a Természettudományi Múzeum főigazgatójától (640/1950. sz.), amelyben közli, hogy értesülése szerint a Főiskola biológiai szertárának van egy kitömött nanduja, amely oktatási célokra nem feltétlenül szükséges, ezért engedje át a Főiskola a Múzeumnak.

Ahhoz, hogy átengedhessük, legelőször a biológiai tanszék véleményét kell megkérdezni. A biológiai tanszék véleménye egyezett a Múzeuméval: ez a nagy madár szemléltetési célokra nem alkalmas, szükség sincsen rá, át lehet engedni.

Miután így a biológiai tanszék hozzájárult, megkérdeztük a VKM Költségvetési Főosztályát, hozzájárul-e a madár átengedéséhez, aktaszám: 1124/1950. A VKM Költségvetési Főosztálya hozzájárult (P. 1551—13/1950. IV.), mégpedig egészen gyorsan; kikötése csak egy volt a Főosztálynak: a nandut és az esetleg cserébe kapott kitömött madarakat át kell vezetni a szakleltáron.

A miniszteri hozzájárulás birtokában értesítettük telefonon a Múzeumot, hogy a madár elszállítható.

Most hosszú időn keresztül nem történt semmi. A madár a Főiskola II. számú lépcsőházában álldogált és csak azért nem váltogatta lábait, mert erősen be voltak ágyazva agyagba.

Aztán később — ahogy ezt szokták mondani — „könyveink átvizsgálásával" kiderült, hogy a madár még megvan, kitömve és egyre búsabban.

Ekkor írtunk a Múzeumnak. Vigyék már el a madarat.

Most már válaszolt a Múzeum (december 11-én). Azt írta: „Kiküldött szakértőnk megállapítása szerint a szóbanforgó nandu nem nandu, hanem strucc, amelyet pár évvel ezelőtt mint értéktelen, sem tudományos kutatás, sem kiállítás céljaira nem megfelelő anyagot az Országos Természettudományi Múzeum kiselejtezett."

Az egészben egyetlen sajnálnivaló van — nem számítva az aktázást —, és ez a strucc. Már egészen beleélte magát abba, hogy nandu — ami biztosan nagy szó struccéknál — és most már nem egyéb, mint egy selejtes strucc. Egyetlen, amit esetleg tenni lehet: egy vödör homokot odahelyezni a strucc mellé. Ja, és esetleg máskor előbb kiküldeni a szakértőt, s csak aztán kérni a nandu átengedését.

Dr. Jólesz László.

Ludas Matyi elintézte

1.

A Közalkalmazottak Szakszervezete írja a Ludas Matyinak:

„Lapjuk március elsejei számában „Léránt I. Árpád 5 levele" címmel közölt kritikájukkal kapcsolatban kötelességünknek érezzük, hogy — a kritika jogosságának elismerése mellett — a kérdés elintézéséről a szerkesztőséget értesítsük."

A továbbiakban közli a levél, hogy éppen a segélyek intézésénél sok hiányosság volt a központban, mert az ország minden részéből érkező nagyszámú kérelem zsúfoltságot okozott. Éppen ezt a hibát kívánták kiküszöbölni, amikor az ügyek intézését területi bizottságaikhoz decentralizálták. A megyei területi bizottságok elnökei azonban gyakorlat hiányában nem mindig intézkedtek elég gyorsan.

„A Ludas Matyi szerkesztőségének a bürokratikus ügyintézéssel kapcsolatos figyelmeztetéséért köszönetünket fejezzük ki s ezután az ügyek intézésének gyorsaságát fokozattabban ellenőrízzük."

2.

A Szálloda és Élelmezési Kereskedelmi Központtól a következő levelet kaptuk:

„A Ludas Matyi mult heti számában megjelent közleményre vonatkozólag, amely kifogás tárgyává teszi a Budapesti Tejvendéglő dolgozóinak lassú kiszolgálását, értesítem, hogy a kiszolgálás meggyorsítása érdekében a Budapesti Vendéglátóipari Vállalat az alábbi intézkedéseket tette meg:

1. Az alagsorban elhelyezett konyha elkészített áruit, amelyeket eddig a kiszolgálók 37 lépcsőn hordtak fel a rendelőknek, ezentúl a vendéglő helyiségében elhelyezett melegpultban összpontosítják, ahonnan a kiszolgálás a jövőben történni fog.

2. Az étkezéshez szükséges felszereléseket — tányérokat, poharakat, stb. — kiegészítette.

3. A Ludas Matyiban megjelent cikket a Tejvendéglő összes dolgozói megtárgyalták és az eddig asztalokra határolt kiszolgálás helyett elhatározták a kollektív összedolgozást.

4. A vállalat vezetője utasította az üzletvezetőket, hogy az eddigi szokásoktól eltérően, foglalkozzanak közvetlenül a vendégek kívánságaival és azokat azonnal hajtsák végre."

3.

Levelet kaptunk a Tejtermékek m. áll. Ellenőrző Állomásától is:

„1950. november 9.-i számában „Tehéntúró minősége" címen megjelent egy cikk, mely a bürokrácia elleni harc során ismertette Állomásunknak egyik esetét. Örömmel közöljük, hogy a Ludas Matyi segítségével megérkezett a várvavárt túróvizsgáló készülék. Történt ugyan még egy gyenge kísérlet a szerencsétlen készülék útjának meghosszabbítására, amidőn azonban az ügybe időközben bekapcsolt újabb szervek, újabb eljárást kívánó levelére azt kértük, hogy tanulmányozzák át a Ludas Matyi november 9-i számát, a készüléket élvezetes gyorsasággal megkaptuk. Őszinte köszönet érte.

Amerikai katonák számára oktatófilm készült a „nyugateurópai zavargások megfékezéséről"

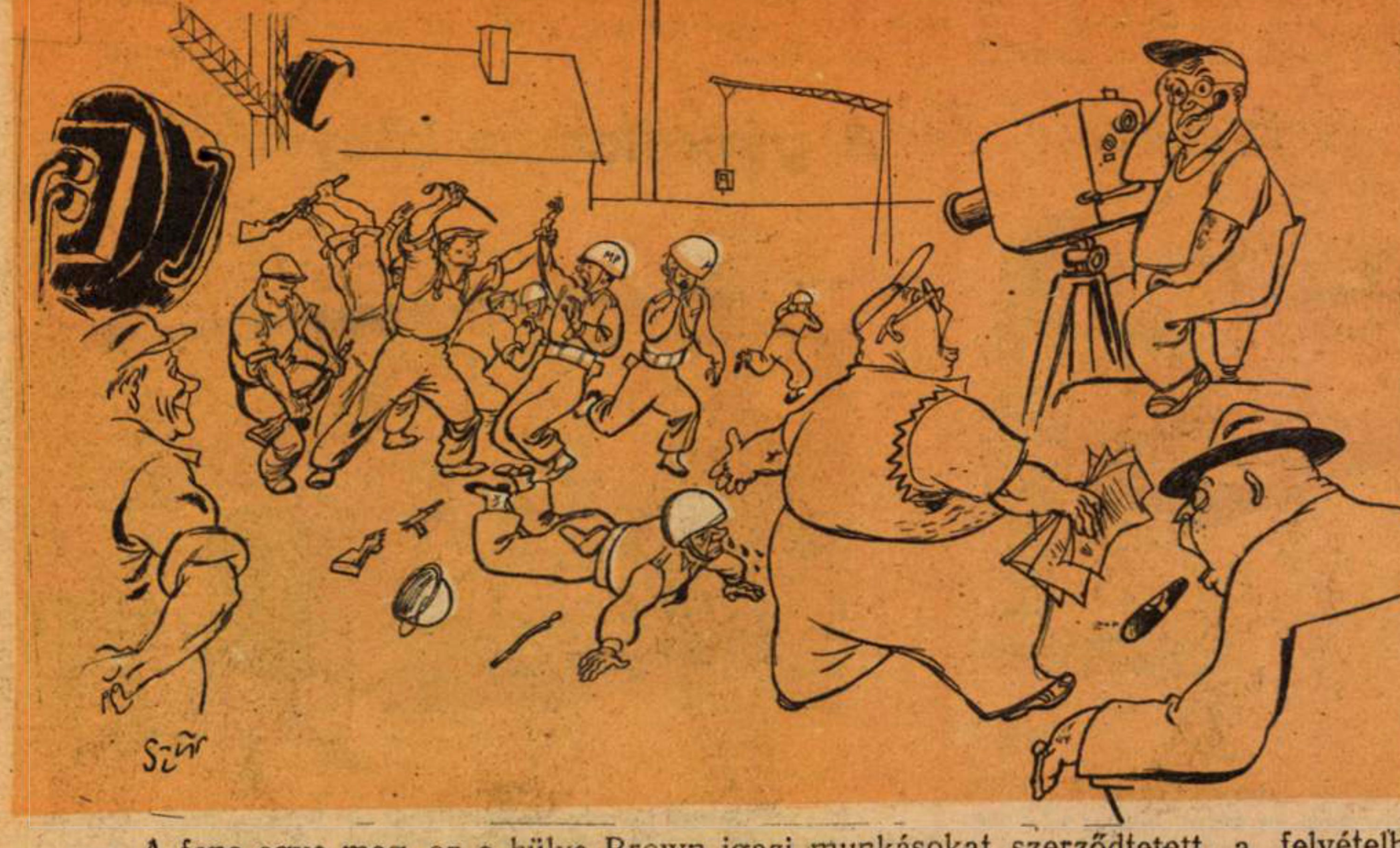

— A fene egye meg, ez a hülye Brown igazi munkásokat szerződtetett a felvételhez és most nézze meg, verik a rendőröket.

A HERCEGFALVI GÉPÁLLOMÁSON

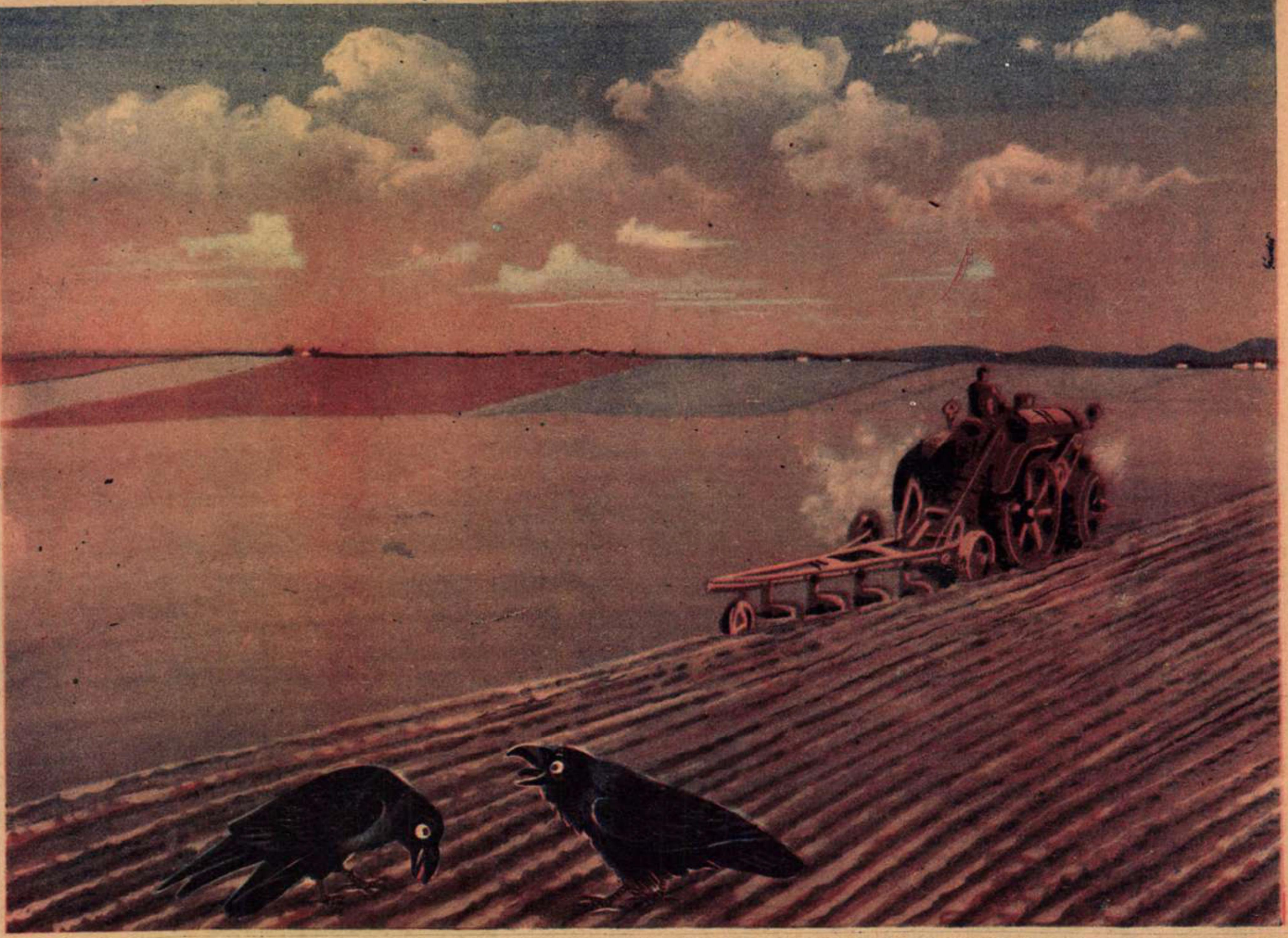

A képen látjuk a hercegfalvi gépállomás egyik traktorát munkában a Dimitrov termelőszövetkezet földjén és két bölcs öreg madarat. Ezek a madarak így beszélnek:

— Öregem, mióta a traktor barázdájában kapirgálunk eledel után, folyton hízunk, mert a traktor jobban és gyorsabban szánt, több kukacot tálal elénk a földből!

Ezt a bevezetőrészt a hercegfalvi gépállomás dolgozói átugorhatják, azon olvasóinkkal azonban, akik nem traktorosok Hercegfalván, közlöm, hogy a hercegfalvi gépállomás területe tizenkét hold. A tizenkét hold jórésze a zirci apátság 42.000 (negyvenkettőezer) holdjának a káposztáskertjét alkotta annakidején. (Változnak az idők, változnak a káposztáskertek is.) A tehénistállók helyén most gépszinek állanak.

Igy van ez rendjén. A tehén tejeljen, a traktor szántson. Hiszen még a mezőgazdaságban járatlan olvasó előtt is nyilvánvaló, hogy a traktor jobban szánt, mint a tehén és a tehén jobban tejel, mint a traktor.

(Beszéljünk a gépállomásról)

Olvasóm, aki szórakozottan megveszed a péknél a kenyeret, majd szórakozottan megszeged és azt mondod rá szórakozottan, tele szájjal, hogy finom ez a kenyér, te nem tudod, mi minden kell ahhoz, hogy a kenyér finom és bőséges legyen. Ezen a gépállomáson például száz ember dolgozik; harmincegy erőgép van itt, tizenöt cséplőgép, két szelektor, harminc eke, tizenkét tárcsa, tizenkilenc vetőgép, három kévekötőgép, két kultivátor, két traktoros vetőgép és huszonnégy lókapa.

Ha beleharapsz abba a kenyérbe, illik, hogy a sercli ropogásán túl halld meg a traktorok zúgását is.

(A bivalytól a traktorig)

A gépállomást, miként azt a felnőtt olvasók bizonyára már sejtették is, nem a gólya hozza. A gépállomást a magyar dolgozók állama adta Hercegfalvának és környékének: Nagyhantosnak, Baracsnak, Előszállásnak, Kisapostagnak, Nagykarácsonynak és Nagyvenyimnek. 1948. júniusában volt ez. Mivel kezdték? Tíz erőgéppel, két cséplőgéppel és egy elhatározással. Az elhatározás az volt, hogy az embereket megtanítják a gépi munka előnyeire.

Hanem erről énnálam sokkal érdekesebbeket tud mondani Bolyos János függetlenített brigádvezető.

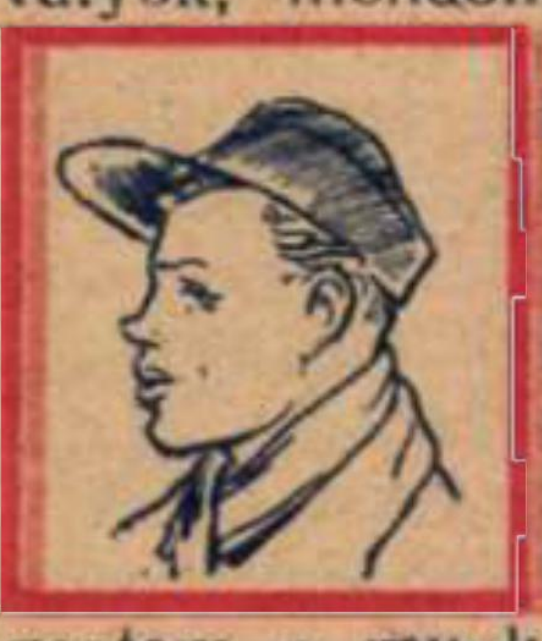

— A tavaszon Előszálláson szántottam. Mellettem két bivallyal szántott egy ember. (Errefelé sokan szántanak bivallyal.) Hogy megy a munka? — kérdem tőle. Az ember csak hümmög. Lassúak ezek a bivalyok, mondom, mért nem szánt traktorral? Gyanakodva nézi a traktort, azt mondja: A, aszongyák a kulákok, összevagdossa ez a földet. Nem szóltam rá semmit, hanem amikor végeztem a munkámmal, átmentem a földjére és felszántottam neki a traktorral egy darabot. Az ember nézte, nézte, szívta a pipáját, hallgatott egy sort, aztán azt mondta: Idefigyeljen! Ha végeztek amott, szántsák fel az én földemet is avval a traktorral! Meglesz, mondom. Jól van, hanem az ember csak áll ottan, rágja a pipaszárát zavartan. Tessék — mondom. Lesüti a szemét szemérmesen, mint egy kislány s azt mondja: Szóval... izé... azt akarom mondani, hogy szántsák fel azt is, amit én feltúrtam a bivalyokkal.

(Ló a gépállomáson)

No, most nézzünk széjjel egy kicsit a gépállomáson.

Betérünk a traktorosok pihenőjébe.

Itt látjuk az első lovakat a gépállomáson. Két sötétszínűt meg két világosat.

Hogy mit csinálnak ezek a lovak a gépállomáson?

Tulajdonképpen nem sok dolguk van. Naponta pár órát ide-oda ugrálnak egy mezőn. Egy hatvannégykockás mezőn. Ugyanis ezeket a lovakat egy sakktáblán pillantottuk meg, mert itt már csak sakkozásra használják a lovat.

(Perkáta, a rivális)

Hanem ami a legjobban érdekel bennünket, az mégiscsak a verseny.

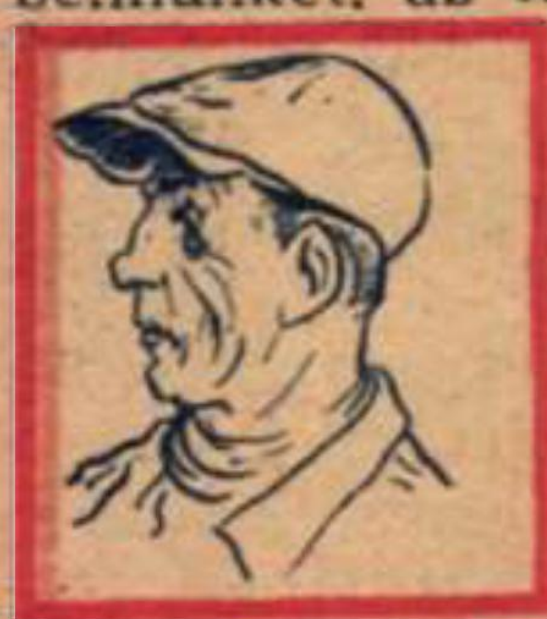

Itt van az irodában Domonyek András, a gépállomás politikai vezetője, Király Gyula vezető mezőgazdász, Kalmár József körzeti mezőgazdász, és Kovács József főgépész.

Elmondják, hogy a hercegfalvi gépállomás a perkátai gépállomással áll versenyben. Hercegfalva most ugyan-csak kivágta a rezet: kongresszusi felajánlásként 150—190%-ra teljesítették a napi normájukat.

(Csak zárójelben mondom: a napi norma 3.6 katasztrális hold felszántása tíz óra alatt.)

(Domonyek elvtárs visszajött)

Domonyek András a gépállomás politikai vezetője. Domonyek elvtárs annakidején a zirci apátság negyvenkétezer holdas birtokának kovácsműhelyében dolgozott.

— Reggel négytől este nyolcig, látástól vakulásig dolgoztunk az apátsági birtok kovácsműhelyében — mondja. — A jövedelem nevetségesen kicsi volt. Amikor javítást kértem, az intéző azt mondta: majd megbeszéli a jószágkormányzó úrral. A jószágkormányzó erre megüzente, mit kapok. Azt mondtam: akkor elmegyek. Erre a jószágkormányzó visszaüzent, hogy elmehetek, ha kedvem tartja, menjek csak bátran, de akkor csendőrökkel hozatnak vissza...

Ugylátszik a jószágkormányzók általában rossz jósok. Mert Domonyek elvtárs csendőrök nélkül jött vissza erre a helyre, mint a hercegfalvi gépállomás politikai vezetője.

De hol az a csendőr, aki vissza tudja hozni a jószágkormányzó urat?

(Párkányi)

Párkányi Mihály negyvennyolcesztendős szerelő. Ő is a zirci apátságnál volt gazdasági gépész.

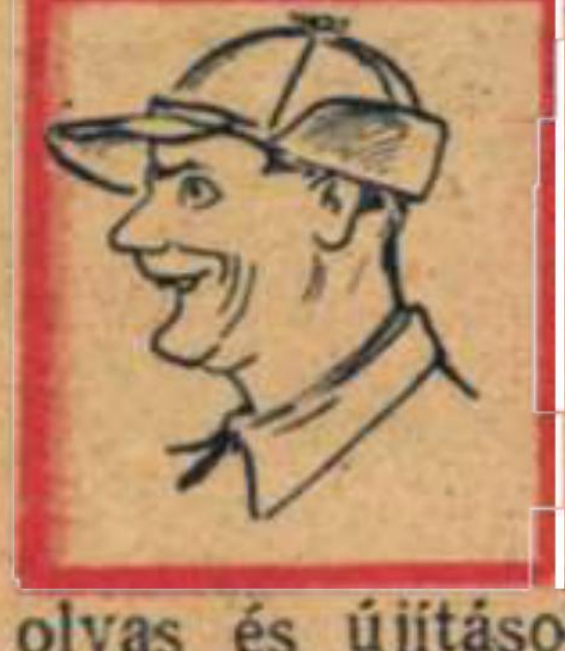

— Akkor látástól vakulásig dolgoztunk semmiért — mondja. Most boldogan, emberhez méltóan élünk.

Most szabad idejében Solohovot olvas és újításokon töri a fejét. Egyik újítását — felszabadítja az eke farkerekét és egész könnyűvé teszi a mozgását — átvette a gyár is, egy csomó pénzt fog érte kapni.

(Traktoros arcélek)

A gépszinben egy csomó traktoros álldogál, várják, hogy sor kerüljön rájuk.

Itt van Tibold Jani. Tibold tizennyolcéves segédvezető, traktorosgyakornok. Azt mondja:

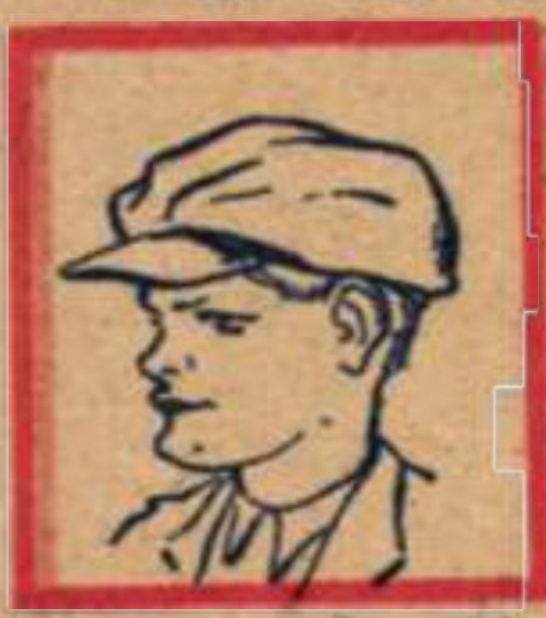

— Én már tízéves koromban napszámba jártam. Rozsfejet téptünk fillérekért. Nehéz volt akkor az emberfiának. Mindig zaklattak, noszogattak. Ez a szép élet, ami most van, most jó az emberfiának... De becsülje is meg az emberfia!

Mellette áll Feth János, ő tizenkilencéves. Ősszel második volt a traktorosok versenyében. Földműves volt ő is, keserves gyereksége volt. (Melyik dolgozónak volt annakidején könnyű gyereksége?) Máma? Szakkönyveket olvas, továbbképzi magát, a DISZ-futballcsapatnak ő az egyik legjobb játékosa (gólratörő középcsatár, nem pilinckázik, hanem kapura lő) és ő a gépállomás asztaliteniszbajnoka.

(Géppel szántok)

Akadna itt még látnivaló, száz szem is kevés lenne hozzá, hanem most nézzük meg a lényeget, a traktort munkában.

Odaát a Dimitrov termelőszövetkezet földjén szánt éppen egy traktor. Csudálatosan szép látvány a kékszínű dunántúli késődélutánban a zúgó fekete masina, ahogy megy szépen célirányosan, könnyedén a nagy nehéz gép, ahogy megtárul mögötte a föld. De más ez, mint az igában szuszogó ökrök a mögöttük verejtékező emberrel! De jó volna megkóstolni ezt az újat, ezt a jót!

Az vesse rám az első követ, aki az én helyemben nem mondta volna Domonyek elvtársnak azt, amit én:

— Szabad egy fordulóra?

Szabad! Már mászok is fel, érzem a hatalmas gép remegését (talán csak nem tőlem remeg?) Bolyos elvtárs (nem azért, mintha nem bízna a képességeimben, csak úgy) ott áll mellettem, de én szántok! Csodálatos érzés! Tizenöt centire szántok (nem is szoktam én másképpen), megyek a géppel a barázdában, ide vetik majd a magot, amiből a kenyér lesz! Domonyek, Egei meg a kollégáim nevetnek, vajjon mi van ezen nevetnivaló? Nem láttak még traktort?

Amikor visszaérek hozzájuk a géppel, csudálkozva érzem, hogy valahogy nincs kedvem leszállni. Nemcsak azért, mert szerintem az egész traktorszántásban a fel- és leszállás a legnehezebb. Beleszerettem a traktorba.

Még ma is ott szántogatnék, ha nem kellett volna hazajönni megírni ezt a cikket.

Gergely Miklós

Domonyek elvtárs

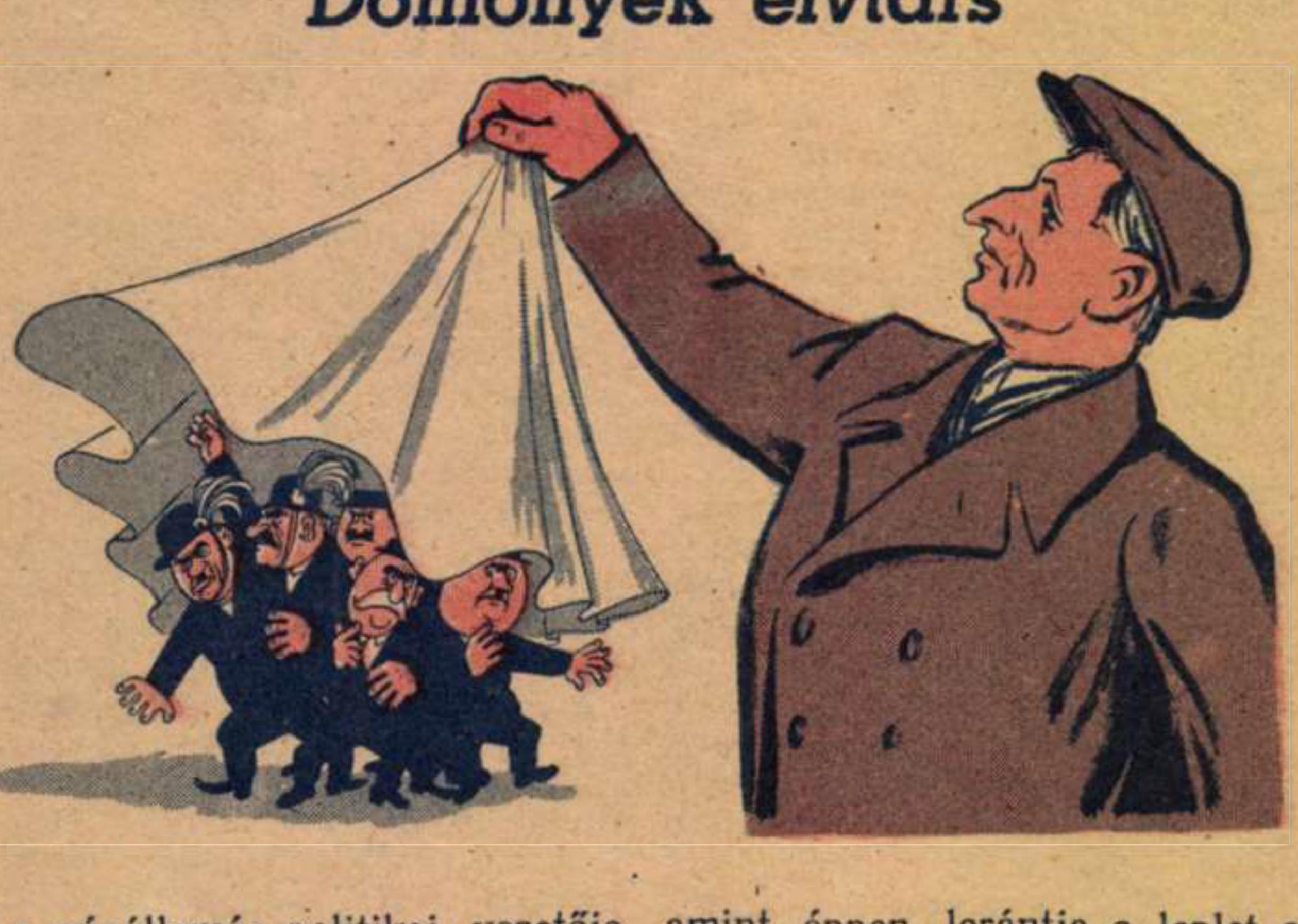

a gépállomás politikai vezetője, amint éppen lerántja a leplet a hercegfalvi termelőcsoportokba befurakodott kulákokról és volt csendőrökről.

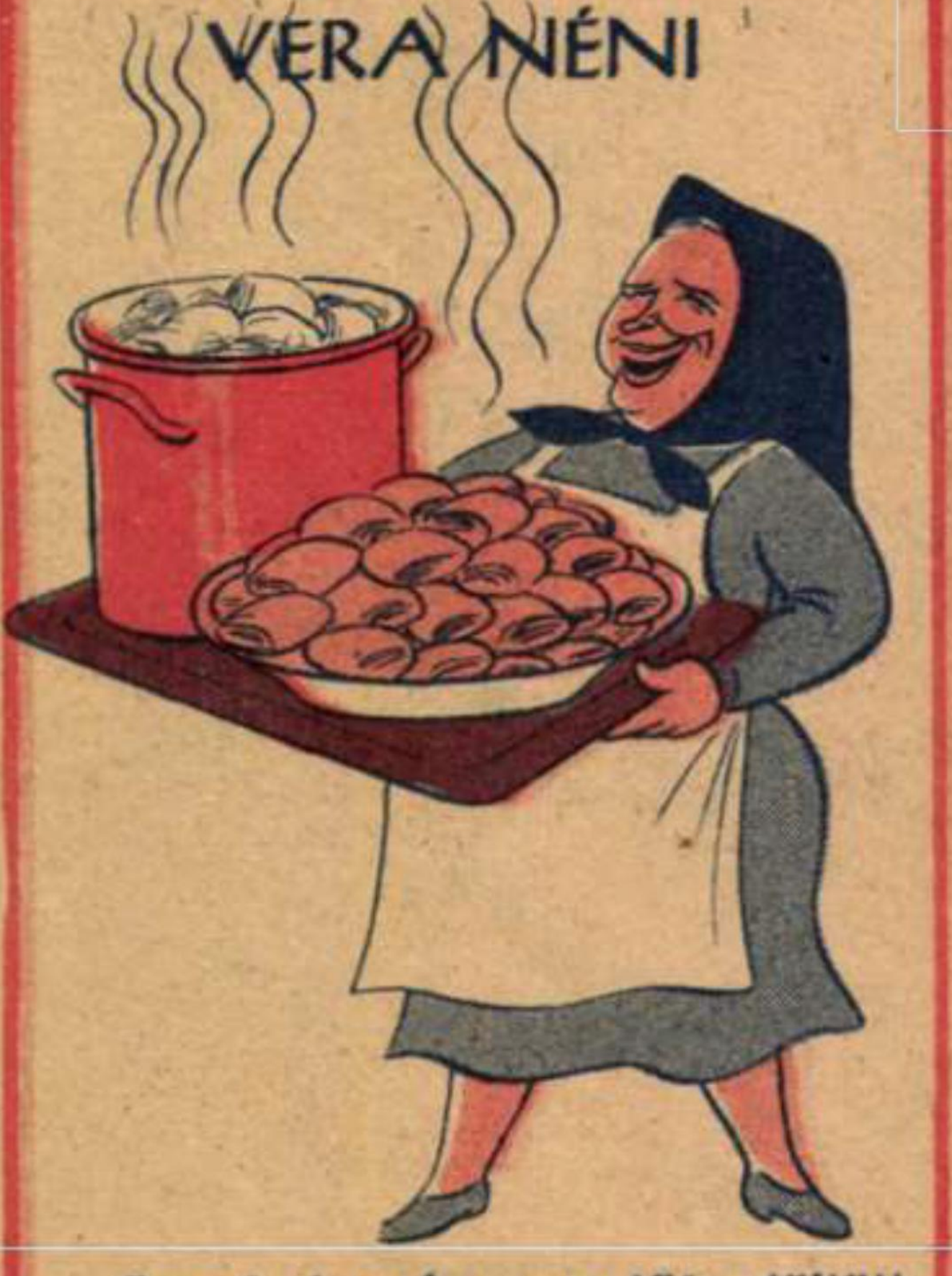

az üzemi konyha vezetője töltött káposztája és túrós buktái körében. Vera néni szereti a traktorosokat, mint minden igazi művész a műértő közönségét.

A gépállomás könyvtárában

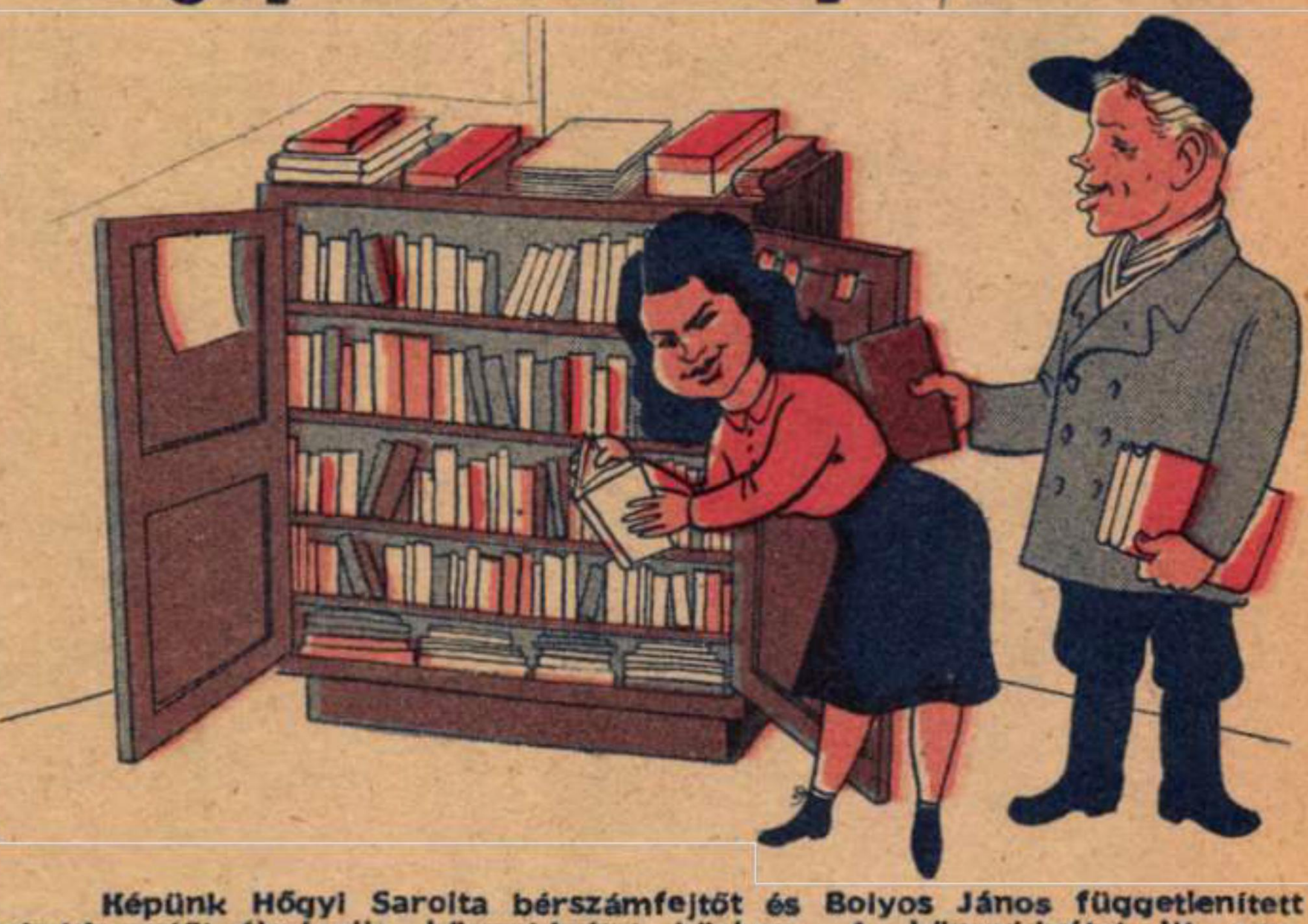

Képünk Hőgyi Sarolta bérszámfejtőt és Bolyos János függetlenített brigádvezetőt ábrázolja könyvkivétel közben. A könyvkivétel itt nem kivétel, hanem igen gyakori eset, mert a hercegfalviak nagyon szeretnek olvasni. Az ideológiai könyvek mellett a legkeresettebb könyv Solohov „Új barázdát szánt az eke" című regénye.

Jövő héten: A STANDARD gyárban